

Materialien zum Lateinsprechen

Lateinische Redewendungen für den Lateinunterricht

I. Teil: Anordnung der Redewendungen nach Unterrichtssituationen¹

Aus: **Andreas Fritsch**,

Lateinsprechen im Unterricht. Geschichte – Probleme – Möglichkeiten. Bamberg: C.C. Buchners Verlag 1990 (Auxilia 22), Kap. 5, S. 113-145 (mit einigen nachträglichen Korrekturen und Ergänzungen).

1. Zu Beginn der Stunde / Begrüßung	16. Komm an die Tafel!
2. Gut geschlafen?	17. Schreiben
3. Pünktlich oder zu spät?	18. Fehler
4. Einer ist krank.	19. Abschluss und Übergang
5. Was gibt's?	20. Studieren, Bücherlesen
6. Gibt's noch etwas?	21. Wir brauchen eine Pause!
7. Fangen wir an!	22. Bitten und Danken
8. Zuhören! Aufpassen! Ruhe!	23. Entschuldigung
9. Zur Sache! / Zurück zum Thema!	24. Zustimmung / Widerspruch
10. Fortfahren!	25. Lob, Anerkennung / Kritik
11. Das möchte ich wissen. / Sprich! / Antworte!	26. Gute Wünsche
12. Ich kann nicht. / Nicht aufgeben! / Immer mit der Ruhe!	27. Lateinsprechen
13. Lesen	28. Schluss machen!
14. Übersetzen	29. Abschied
15. Verstehen	30. Warten und Wiederkommen

1. Zu Beginn der Stunde / Begrüßung

- 1.01 quota hora est?: ≈ HOR. sat. 2,6,44
1.02 horam non possum certam tibi dicere.: SEN. apoc. 2,2
1.03 hora iam octava est.: ≈ LIV. 45,36,2
1.04 octava semis hora est.: MENGE 214,1
1.05 duae minutae nunc sunt ante (post) decimam horam.: CAPELL. 21; Latinitas 1973,64 ff.
1.06 tintinnabulum tinnit.: PLAVT. Trin. 1004

1.07 salvete!: PLAVT. Capt. 479; Trin. 1163; TER. Andr. 800
1.08 salvete pariter omnes!: ERASM. op. omn. I/3, p. 126,41
1.09 salvete, puellae!: PLAVT. Rud. 263
1.10 quomodo salvae estis?: PLAVT. Rud. 365
1.11 nos salvae sumus.: PLAVT. Truc. 950
1.12 salve!: PLAVT. Bacch. 246; Rud. 852; Truc. 359
1.13 salvus sis!: PLAVT. Epid. 549; TER. Andr. 802
1.14 salva sis!: PLAVT. Men. 776; Mil. 902
1.15 salvus sis! – et tu salve!: PLAVT. Stich. 316
1.16 salva sis! – et tu!: PLAVT. Truc. 123
1.17 salvus sis! – ut vales? – non male. quid agis?: PLAVT. Most. 718 s.
1.18 salve! quid agitur?: PLAVT. Pseud. 457
1.19 salve multum!: PLAVT. Men. 775; TER. Hec. 82
1.20 salvum te advenire gaudeo.: PLAVT. Poen. 686; TER. Eun. 976
1.21 satin salve? dic mihi!: PLAVT. Trin. 1177; TER. Eun. 978 → 3.14; 12.61
1.22 salvus sum.: PLAVT. Am. 331

- 1.23 salvi sumus.: PLAVT. Asin. 320
1.24 salva sum, quia te esse salvum sentio.: PLAVT. Epid. 558

1.25 quid tu agis?: PLAVT. Cas. 229; Epid. 9
1.26 quid tu? recten atque ut vis vales?: PLAVT. Aul. 183
1.27 equidem valeo et salvus sum recte.: PLAVT. Am. 582
1.28 ut vales?: PLAVT. Epid. 9
1.29 ut vales? – ut queo. – quid agitur? – vivitur.: PLAVT. Pers. 17 → 3.15

1.30 cedo tuam mihi dexteram!: PLAVT. Curc. 307
1.31 adsidamus, si videtur.: ≈ CIC. ac. 1,14
1.32 considamus!: CIC. leg. 2,7
1.33 assidite!: PLAVT. Stich. 90; considite!: VERG. Aen. 4,573
1.34 vos sedete!: PLAVT. Stich. 93 (*Bleibt sitzen! Behaltet Platz!*)
1.35 adsíde hic!: PLAVT. Stich. 92
1.36 consíde in sella tua!: ≈ CVRT. 8,4,15

2. Gut geschlafen?

- 2.01 quomodo dormivisti?: CAPELL. 111
2.02 bene (male) dormivi.: ≈ PVBL. SYR. B 24; CELS. 1,2,10
2.03 perdormiscin usque ad lucem? – perdormisco.: PLAVT. Men. 928
2.04 rogitas, ut noctu somnum ceperim?: PLAVT. Mil. 709

¹ II. Teil: Alphabetische Reihenfolge nach dem Anfangswort der Redewendungen, hier ab Seite 17.

- 2.05 per totam noctem optime dormivi.: Lat.Viva 13
 2.06 somno refectus sum.: CVRT. 5,4,23
 2.07 sufficienti somno recreata sum.: ≈ APVL. met. 5,1,1
 2.08 nunc sum integer satiatusque somno.: ≈ LIV. 2,65,1
 2.09 quid somniasti?: PLAVT. Mil. 382
 2.10 mirum somniavi somnium.: ≈ PLAVT. Rud. 597
 2.11 somnia ne cures!: PS.CATO 2,31
 2.12 somnum capere non potui.: ≈ CIC. Tusc. 4,44
 2.13 somnum hercle ego hac nocte oculis non vidi meis.: TER. Haut. 491
 2.14 somnus refectiōni necessarius est.: SEN. dial. 9,17,6
 2.15 quod satis est, dormi!: PS.CATO monost. 19 (*Schlaf*e ausreichend!)
 2.16 clare nimis et sonore oscitavit.: GELL. 4,20,8 (*Er hat laut und vernehmlich gähnt.*)
 2.17 admone istum, ne postea tam inprobe oscitet!: SEN. dial. 12,13,7
 2.18 ne nos oscitatio aliena sollicitet: SEN. dial. 4,4,2

3. Pünktlich oder zu spät?

- 3.01 quot discipuli in classe sunt?: MENGE 214,14
 3.02 quot (vos) estis?: MENGE 81,4
 3.03 unus abest.: VERG. Aen. 1,584
 3.04 Iulius non adest.: ≈ PLAVT. Pseud. 1114
 3.05 sed quis ostium hic pultavit?: TER. Ad. 637
 3.06 aperite aliquis actutum ostium!: TER. Ad. 634
 3.07 quis (homo) est? (– ego sum.): TER. Andr. 686 (965)
 3.08 quin venis, quando vis, intro?: PLAVT. Am. 972
 3.09 intro veni!: cfr GEORGES, s.v. herein!
 3.10 ecce autem hic adest Iulius!: ≈ TER. Ad. 767
 3.11 ad te redi!: TER. Ad. 794
 3.12 animam recipe!: TER. Ad. 324 (Komm zu Atem!)
 3.13 salvom te advenisse peregre gaudeo.: PLAVT. Most. 805; ≈ TER. Ad. 80
 3.14 satin salve? – minime.: LIV. 1,58,7 → 1.21; 12.61
 3.15 ut vales? – non male.: PLAVT. Most. 718; Trin. 48; TER. Haut. 406 → 1.29
 3.16 unde venis?: HOR. sat. 1,9,62; VVLG. Iob 1,7
 3.17 unde is?: TER. Eun. 305
 3.18 nunc demum venis? ubi eras?: TER. Ad. 233 s.
 3.19 metuo, ne sero veniam.: PLAVT. Men. 989
 3.20 in tempore an serius veni?: ≈ TER. Andr. 758; CIC. rep. 1,20
 3.21 in tempore ipso mihi advenis.: TER. Andr. 974
 3.22 sero post tempus venis.: PLAVT. Capt. 870
 3.23 sero advenimus.: PLAVT. Am. 666
 3.24 opportune advenis.: TER. Haut. 179
 3.25 peropportune venis.: CIC. nat. 1,15
 3.26 optato advenis.: TER. Andr. 533

- 3.27 carus omnibus exspectatusque venies.: CIC. fam. 16,7
 3.28 bene venisti, haec enim hora te exspectat.: HIST. Apoll. 26
 3.29 nihil est adhuc disputatum: CIC. rep. 1,20
 3.30 quid stas? quid cessas?: TER. Andr. 979
 3.31 asside, quaeso, in sella tua!: ≈ PLAVT. Bacch. 432; Stich. 9 → 1.35

4. Einer ist krank.

- 4.01 sed ubi Petrus est?: ≈ TER. Eun. 1050
 4.02 ego iamdudum hic adsum.: TER. Eun. 743
 4.03 o quam diu te non vidi!: FRONTO epist. ad M. Caes. 2,7
 4.04 sed ubinamst Marcus? – vivit, valet. – venitne? – venit.: ≈ PLAVT. Bacch. 246 s.
 4.05 ubinam est Bernardus?: ≈ TER. Haut. 430
 4.06 abest. scio, ubi sit. domi est.: ≈ PLAVT. Pseud. 1113; TER. Ad. 556; 570
 4.07 nam aegrotat.: CIC. Att. 4,17,4
 4.08 morbo affectus est.: TER. Hec. 366
 4.09 incidit in gravem morbum.: CIC. Att. 15,2,4
 4.10 in morbo est; sanus non est.: ≈ CIC. Tusc. 3,9
 4.11 quid morbi est? – febris.: ≈ TER. Hec. 357
 4.12 febrim habet.: CIC. fam. 7,26,1
 4.13 hoc mihi dolet.: TER. Ad. 272; ≈ Eun. 93
 4.14 hoc doleo. – haec ego doleo.: ≈ OV. am. 2,5,59; PLAVT. Trin. 287
 4.15 dolet mihi, quod morbo laborat.: ≈ CIC. ad Brut. 25,6; fin. 1,59
 4.16 id mihi vehementer dolet.: TER. Ad. 682
 4.17 id mihi summo dolori est.: CIC. Att. 2,19,2
 4.18 non sum tam demens, ut aegrotare cupiam.: SEN. epist. 67,4

5. Was gibt's?

- 5.01 quid est?: PLAVT. Most. 457; TER. Hec. 431
 5.02 quid est, obsecro?: PLAVT. Truc. 889
 5.03 quid est hoc?: AVG. conf. 1,6,10
 5.04 quid hoc est?: TER. Hec. 314; CIC. Verr. II 4,7; SEN. epist. 39,2
 5.05 quid hoc est rei?: CVRT. 10,2,17
 5.06 quid hoc rei est?: TER. Ad. 175; LIV. 3,17,2
 5.07 quid est negoti?: PLAVT. Most. 458
 5.08 quid ergo est?: CIC. Cluent. 144; PETRON. 30,11; VVLG. Act. 21,22
 5.09 quid fit? quid agitur?: TER. Ad. 883
 5.10 quid factum est?: TER. Eun. 325
 5.11 quid novi?: PETRON. 8,1
 5.12 quid sit gestum novi, quaeris.: CIC. Att. 11,4
 5.13 num quidnam novi? – nihil sane.: CIC. de or. 2,13
 5.14 nihil novi vobis adferam.: CIC. rep. 1,21
 5.15 nihil novi video.: SEN. epist. 24,26
 5.16 quid narras?: TER. Eun. 671; Phorm. 136
 5.17 quid narras? – id, quod audis.: AVG. soliloq. 2,23,2
 5.18 idne est verum?: TER. Andr. 629
 5.19 quid ais? – id, quod res est.: TER. Eun. 748

- 5.20 quid ego ex te audio?: PLAVT. Trin. 1080
 5.21 noli istuc, quaeso, dicere!: PLAVT. Merc. 934
 5.22 noli, obsecro te, istuc dicere!: SEN. epist. 27,8
 5.23 ne istud dixeris!: PHAEDR. app. 13,4

- 5.24 quid vis?: PLAVT. Cas. 350; Most. 1037; TER. Andr. 762
 5.25 quid vis tibi?: TER. Haut. 61
 5.26 quid tibi vis?: TER. Eun. 559; SEN. epist. 14,13
 5.27 quid tu tibi vis?: TER. Eun. 798
 5.28 quid nunc tibi vis?: PLAVT. Mil. 1050
 5.29 quid me voluisti?: PLAVT. Mil. 1025

- 5.30 quid me vultis?: PLAVT. Merc. 868
 5.31 quid vos?: PETRON. 26,9
 5.32 quid nunc? – quid est?: PLAVT. Asin. 661
 5.33 quid cogitas?: SEN. dial. 9,12,2
 5.34 consilium quaero.: TER. Andr. 702

6. Gibt's noch etwas?

- 6.01 numquid vis?: PLAVT. Am. 542; TER. Ad. 432; HOR. sat. 1,9,6
 6.02 numquid vis aliud?: TER. Eun. 191
 6.03 quid aliud tibi vis?: TER. Haut. 331 (*Was willst du noch?*)
 6.04 quid vis amplius?: AVG. soliloq. 1,17,9
 6.05 quid exspectatis, quid quaeritis amplius?: CIC. Verr. II 2,19
 6.06 quid praeterea novi? quid? nihil.: PLIN. epist. 3,14,6
 6.07 nihil aliud habeo, quod dicam.: AVG. soliloq. 2,21,5
 6.08 licetne paucis? – dicas.: PHAEDR. app. 17,5
 6.09 licetne pauca?: TER. Andr. 893
 6.10 dabitur tibi loquendi liberum tempus.: SEN. clem. 1,9,7
 6.11 malo non roges.: CIC. Tusc. 1,17
 6.12 tacitus citius audies.: TER. Eun. 571
 6.13 tace sodes!: TER. Haut. 580; PLAVT. Rud. 1399
 6.14 attende, quid dicam!: SEN. epist. 108,4
 6.15 tacen annon?: TER. Haut. 580; PLAVT. Rud. 1399 (= tacesne)
 6.16 si sapiens, tacebis.: PLAVT. Rud. 1391
 6.17 quid id ad me attinet?: PLAVT. Trin. 978; CIC. Tusc. 1,76
 6.18 quid id ad me?: PLAVT. Men. 722; CIC. Att. 1,13,6
 6.19 quid istuc ad me?: PLAVT. Poen. 1021; Rud. 1106
 6.20 nil ad me attinet.: TER. Ad. 134
 6.21 quid cunctaris? quid cessas?: SEN. dial. 10,9,2
 6.22 quid quaeris?: CIC. Att. 5,1,4; 10,4,11; fam. 2,9,2
 6.23 quid refert?: PLAVT. Trin. 978; CIC. Tusc. 1,76; SEN. epist. 26,7
 6.24 mitte ista atque ad rem redi! – quam rem? quo redeam?: TER. Ad. 185 s.
 6.25 potin ut desinas? – cur, quaeso?: TER. Ad. 539; CIC. Tusc. 1,10

- 6.26 verecundiam serva!: PS. CATO monost. 12
 (*Bleib anständig!*)

7. Fangen wir an!

- 7.01 loquere nunciam!: PLAVT. Most. 474
 7.02 nunc loquere!: TER. Haut. 93
 7.03 ego dicam; auscultam!: PLAVT. Most. 484
 7.04 ausculto, si quid dicas.: PLAVT. Trin. 148
 7.05 dabo equidem operam.: TER. Andr. 327
 7.06 ingrediar in disputationem (sermonem):.
 ≈ CIC. rep. 1,38
 7.07 a principio ordiamur!: CIC. Phil. 2,44
 7.08 a facillimis ordiamur!: ≈ CIC. fin. 1,13
 7.09 ordire igitur!: CIC. leg. 2,7
 7.10 ita facto opus est.: TER. Andr. 715
 7.11 age, incipiamus!: CIC. S. Rosc. 93; SEN. benef. 2,26,2
 7.12 incipiamus a primo!: SEN. benef. 2,26,2
 7.13 incipiamus!: SEN. epist. 18,14; 19,1; 89,14; 117,7; nat. 5,7,1
 7.14 tantummodo incepto opus est, cetera res expedit.: SALL. Catil. 20,10
 7.15 dimidium facti, qui coepit, habet.: HOR. epist. 1,2,40
 7.16 incipe! dimidium facti est coepisse.: AVSON. epigr. 15,1
 7.17 recte dicis. incipe!: TER. Eun. 612. HOR. epist. 1,2,41
 7.18 incipite!: SEN. Herc. f. 100; VAL. FL. 4,206
 7.19 incipiam.: SEN. epist. 95,11
 7.20 omne initium difficile.: Sprichwort (Herhold)
 7.21 omnibus in rebus gravis est inceptio prima.: WANDER, Dt. Sprichwörterlexikon, s.v. Anfang 2
 7.22 sed ad rem venio.: CIC. Att. 16,15,1
 7.23 sed ad rem ut veniam, ...: CIC. Att. 14,16,2
 7.24 dic sodes!: PLAVT. Trin. 562; TER. Ad. 517; VARRO rust. 1,2,27; PHAEDR. 3,7,17 → 11.36
 7.25 initium narrandi faciam.: SALL. Catil. 4,5
 7.26 unde incipiam?: CIC. Verr. II 4,3
 7.27 ut a communibus initium faciam: ver aperire se coepit.: SEN. epist. 67,1
 7.28 in medias res!: HOR. ars 148
 7.29 sed quid moramur? aggredienda est via.: AVG. soliloq. 1,15,5
 7.30 quid ergo cunctamur?: AVG. soliloq. 2,33,4
 7.31 me in summam expectationem adduxisti.: ≈ CIC. Tusc. 1,39
 7.32 uti oratione perpetua malo quam interrogare aut interrogari.: CIC. fin. 1,29
 7.33 hoc primum a te peto, ne me loquentem interpellas, ne medio sermone meo proclames.: SEN. clem. 1,9,7
 7.34 nihil te interpellabo; continentem orationem audire malo.: CIC. Tusc. 1,16
 7.35 interpellare te nolo.: CIC. nat. 3,65
 7.36 convenerat, ne interloquereris.: SEN. clem. 1,9,10
 7.37 non apto tempore me interpellastis.: HIST. Apoll. 19

- 7.38 hoc est, quod dicere cupiebam.: AVG. soliloq. 1,19,4
 7.39 prorsus explicasti, quod volebam.: AVG. soliloq. 2,30,3

8. Zuhören! Aufpassen! Ruhe!

- 8.01 igitur de Catilinae coniuratione, quam verissime potero, paucis absolvam.: SALL. Catil. 4,3
 8.02 quis hic loquitur?: TER.Eun. 86; Haut. 517
 8.03 quid dixti? (= dixisti): TER. Andr. 593
 8.04 quid, quaeso?: AVG. soliloq. 2,29,5
 8.05 dic clare!: TER.Andr. 754
 8.06 voce est opus.: TER. Phorm. 985
 8.07 animos adhibete! docebo.: OV. met. 15,238
 8.08 silete et tacete atque animum advertite!: ≈ PLAVT. Poen. 3
 8.09 diligenter attendite!: CIC. Mil. 23
 8.10 nunc eadem illa, quaeso, audite et diligenter, sicut adhuc fecistis, attendite!: CIC. Verr. II 4,102
 8.11 diligenter attende!: SEN. epist. 10,1
 8.12 attende in ista diligentius! – en adsum.: AVG. soliloq. 2,7,1
 8.13 ergo attende pauca, quae restant!: AVG. soliloq. 2,22,1
 8.14 ergo attende! – istic sum.: AVG. soliloq. 1,28,5
 8.15 faciam, quod te velle video, sed attende diligentissime!: AVG. soliloq. 2,24,2
 8.16 hic esto, quantum potes, et vigilantissime attende!: AVG. soliloq. 2,9,3
 8.17 adesto totus atque cautissimus!: AVG. soliloq. 2,27,6 → 22.08
 8.18 quid clamas?: PLAVT. Bacch. 872
 8.19 quid clamitas?: TER. Andr. 767
 8.20 quid igitur faciam?: TER. Eun. 46
 8.21 sed nunc quid faciendum censes?: TER. Eun. 720
 8.22 audire est operae pretium.: HOR. sat. 1,2,37
 8.23 pretium est operae attendere.: PHAEDR. 2,5,6
 8.24 itaque accipe intentus!: AVG. soliloq. 1,27,3
 8.25 audi, audi atque attende!: CIC. Planc. 98
 8.26 audite, pueri, pauca!: AFRAN. ap. NON. 403,20
 8.27 audite (verba haec)!: VERG. Aen. 3,103 (VVLG. Act. 2,22)
 8.28 ausculpta pauca!: TER. Andr. 536
 8.29 ausculpta paucis, nisi molestum est!: TER. Ad. 806
 8.30 a vobis peto, ut benigne me audiatis: ≈ CIC. Phil. 1,15
 8.31 fiat.: PLAVT. Most. 1038; TER. Eun. 614; Haut. 1067
 8.32 nos ad audiendum parati sumus.: CIC. Tusc. 1,17
 8.33 ausculto; loquere, quid velis!: TER. Andr. 537
 8.34 benigne edepol facis.: PLAVT. Rud. 1368 → 22.37
 8.35 nunc Lucilium, si ipsi commodum est, audiamus!: CIC. nat. 2,1

- 8.36 sed audiamus ipsum!: CIC. fin. 2,96
 8.37 sed ea, quae restant, audiamus!: CIC. leg. 3,26
 8.38 bene quidem vigilas.: AVG. soliloq. 2,5,2 (*Du bist wirklich sehr aufmerksam.*)
 8.39 bene attendisti.: AVG. mag. 11,1

9. Zur Sache! / Zurück zum Thema!

- 9.01 sed veniamus ad propositum!: CIC. Brut. 52; off. 2,35
 9.02 sed iam (ad) instituta pergamus!: CIC. off. 2,8 → 10.19
 9.03 quid? quid aliud volui dicere?: TER. Eun. 504
 9.04 rem tene, verba sequentur.: CATO frg. 15
 9.05 rem enarrato omnem ordine!: TER. Ad. 351
 9.06 difficile est omnia persequi et non necessarium.: NEP. Att. 11,2
 9.07 quid festinas?: TER. Ad. 323
 9.08 ne propera, otiosi sumus.: AVG. soliloq. 1,9,7 → 12.50
 9.09 pedetemptim, quaeso!: AVG. soliloq. 2,4,3
 9.10 tardiloquum esse te iubeo.: SEN. epist. 40,14
 9.11 uberius ista, quaeso!: CIC. Tusc. 1,16
 9.12 sed nolo esse longus.: CIC. nat. 1,101
 9.13 sed ad instituta redeamus!: CIC. Brut. 220
 9.14 sed ad sermonem institutum revertamur!: CIC. Brut. 244
 9.15 sed iam ad id, unde digressi sumus, revertamur!: CIC. Brut. 300
 9.16 nunc ad institutam disputationem revertamur!: CIC. div. 2,7
 9.17 sed ad inceptum redeo.: TAC. ann. 4,33,4
 9.18 sed ad rem redeamus!: CIC. fin. 1,65
 9.19 sed ad propositum (revertamur)!: CIC. Att. 14,1,2 (off. 2,35)
 9.20 sed iam ad propositum revertamur!: CIC. off. 3,39
 9.21 quid tandem id ad rem?: CIC. leg. 1,53
 9.22 et hoc quid ad rem?: AVG. soliloq. 2,20,7
 9.23 quid ad rem?: SEN. benef. 4,40,3
 9.24 nihil ad rem pertinet.: SEN. nat. 1,5,1
 9.25 nihil ad rem.: CIC. Tusc. 5,63; AVG. soliloq. 2,31,5
 9.26 sed haec nihil sane ad rem.: CIC. fin. 2,82
 9.27 sed hoc minus ad rem.: CIC. div. 1,66
 9.28 sed ad ista alias.: CIC. nat. 2,1 → 28.22
 9.29 sed haec alias (pluribus)!: SEN. nat. 2,8,1 (CIC. div. 2,7)
 9.30 sed de hoc, ut dictum est, alias videbimus.: AVG. soliloq. 2,30,5
 9.31 posterius ista videbimus.: AVG. soliloq. 1,21,4
 9.32 alius locus nobis erit de istis rebus disserendi.: AVG. soliloq. 2,30,4
 9.33 quod hodie non est, cras erit.: PETRON. 45,2
 9.34 sed haec videbimus.: CIC. Att. 10,4,11
 9.35 sed tu id videbis.: CIC. Att. 2,16,4
 9.36 tu, et quid opus sit et quid sit, videbis.: CIC. ad Q. fr. 1,4,5

10. Fortfahren!

- 10.01 perge porro dicere!: PLAVT. Trin. 777
10.02 perge!: TER. Ad. 650; Andr. 363; 926
10.03 perge tu!: PLAVT. Pseud. 362
10.04 perge, quaeso!: CIC. leg. 1,22; AVG. soliloq. 2,17,1
10.05 perge, quaeso, nec enim imperite exorsus es.: CIC. phil. frg. V 28
10.06 pertexe modo, Antoni, quod exorsus es!: ≈ CIC. de or. 2,145
10.07 optime hercle, perge!: PLAVT. Merc. 977
10.08 festina atque, ut coepisti, perge!: SALL. Iug. 102,9
10.09 perge, ut coepisti: PLIN. epist. 7,8,2; AVG. soliloq. 2,2,6 → 14.05
10.10 perge potius, ut coepisti!: AVG. mag. 21,4
10.11 perge, ut coeperas!: PLAVT. Pers. 809; CIC. leg. 3,1; 3,14 → 14.06
10.12 sed perge ad cetera! – pergam equidem.: CIC. leg. 2,69
10.13 perge potius ad cetera!: AVG. quant. anim. 51
10.14 perge de Caesare et redde, quae restant!: CIC. Brut. 258
10.15 redde cetera!: CIC. leg. 2,34
10.16 videamus cetera!: CIC. Mur. 18
10.17 sed iam ad reliqua pergamus!: CIC. part. 32; off. 1,161
10.18 proficiscere ad reliqua!: AVG. soliloq. 2,31,1
10.19 pergamus ergo ad reliqua, et institutum ordinem persequamur!: CIC. Brut. 158 → 9.02

11. Das möchte ich wissen. / Sprich! / Antworte!

- 11.01 haec enim scire desidero.: CIC. nat. 1,65
11.02 quid ergo scire vis?: AVG. soliloq. 1,7,1
11.03 ergo incipe quaerere!: AVG. soliloq. 1,7,2
11.04 tu incipe quaerere!: AVG. soliloq. 2,27,7
11.05 sed quid sit, scire cupio.: CIC. fam. 7,11,2 (*was los ist*)
11.06 illud scire ex te cupio.: CIC. Vatin. 30
11.07 quid tibi videtur?: PHAEDR. 4,7,17
11.08 quid tibi ergo videtur?: AVG. soliloq. 2,19,1
11.09 quid censes?: PLAVT. Merc. 564; LIV. 1,32,11
11.10 hac tu de re, quaero, quid sentias.: CIC. leg. 2,32
11.11 sed aveo audire, tu ipse, Cotta, quid sentias.: CIC. nat. 2,2
11.12 quid de ceteris dicis?: AVG. soliloq. 2,32,1
11.13 quid dicis?: CIC. Verr. II 5,5; SEN. epist. 122,13
11.14 tu quid dicis?: CIC. Att. 13,45,3
11.15 tu ergo quid dicis?: VVLG. Io. 8,5

11.16 nunc respondeto ad ea, quae rogavero.: CIC. Vatin. 10
11.17 interrogabo te, et responde mihi!: VVLG. Iob 38,3; 42,4
11.18 interrogabo te, et indica mihi!: VVLG. Iob 40,2 (7)
11.19 haec quaestio facile expeditur.: SEN. benef. 6,7,2

- 11.20 quid mihi respondes?: TER. Ad. 499
11.21 non mihi respondes?: TER. Andr. 743
11.22 nil mihi respondes?: TER. Ad. 641
11.23 quid ad haec respondeam?: CIC. Tull. 54
11.24 nescio, quid tibi respondeam.: AVG. soliloq. 2,20,8
11.25 responde! – nec quid agam nec quid tibi respondeam, scio.: ≈ TER. Ad. 180; 485 s.

11.26 dic sodes mihi: quid hic est locutus tecum?: PLAVT. Trin. 562 s.
11.27 loquere, audio.: TER. Phorm. 488
11.28 noli timere, sed loquere!: VVLG. Act. 18,9
11.29 loquere verbis praesentibus!: GELL. 1,10,4
11.30 loquere iam, hic sum; quid enecas?: AVG. soliloq. 2,24,2
11.31 exspecto, si quid dicas.: PLAVT. Trin. 98
11.32 profer, si quid habes!: AVG. soliloq. 2,22,1
11.33 quid taces?: PLAVT. Merc. 893; TER. Eun. 88; CIC. Catil. 1,8; Quinct. 79
11.34 quid ommutuistis? quid tacetis?: APVL. apol. 102,6
11.35 nil est.: PHAEDR. 3,7,17
11.36 dic sodes tamen!: PHAEDR. 3,7,17 → 7.24
11.37 palam age; nolo ego murmurillum neque susurrum fieri.: PLAVT. Rud. 1404
11.38 cedo, quid est?: TER. Haut. 597
11.39 quid id refert tua?: PLAVT. Cas. 330; Rud. 177
11.40 ne fueris curiosus!: SEN. dial. 5,11,1
11.41 tua quod nihil refert, ne cures!: PLAVT. Stich. 320
11.42 mea res agitur.: SEN. apoc. 9,6
11.43 tua res agitur.: PLAVT. Rud. 1148; HOR. epist. 1,18,84
11.44 breviter dilucideque respondeo.: CIC. Cluent. 8
11.45 nihil mihi inexpectatum aut novum nuntias.: ≈ VAL. MAX. 5,10 ext.3

12. Ich kann nicht. / Nicht aufgeben! / Immer mit der Ruhe!

- 12.01 quid tu confusus?: PHAEDR. app. 20,3
12.02 non possum tibi dicere.: ≈ SEN. epist. 29,6
12.03 neque enim id possum intellegere.: CIC. fin. 4,36
12.04 quamobrem tute id non facis?: TER. Andr. 727
12.05 id facere non possum.: ≈ CIC. or. 148
12.06 hanc autem rem facere non possum.: VVLG. 3 Reg. 20,9
12.07 non possum [legere].: VVLG. Is. 29,11
12.08 si possim, velim.: PLAVT. Cist. 116; Stich. 486
12.09 lingua haeret metu.: TER. Eun. 977
12.10 vox faucibus haeret.: ≈ VERG. Aen. 2,774
12.11 vocem praecludit metus.: PHAEDR. 1,2,26
12.12 quid est id? – timor praepedit dicta linguae.: PLAVT. Cas. 653

12.13 di vostram fidem (*sc. imploro*)!: TER. Eun. 418; Andr. 716; Haut. 502 → 17.10
12.14 vae misero mihi!: PLAVT. Merc. 759; Mil. 1433; TER. Andr. 302
12.15 vae miserae mihi!: TER. Ad. 327; Andr. 743

- 12.16 heu me miserum!: PLAVT. Aul. 721; TER. Andr. 646;
 12.17 heu me infelicem!: CIC. Tusc. 4,73
 12.18 acta haec res est.: PLAVT. Rud. 683; TER. Haut. 564
 12.19 actum est de me hodie!: PLAVT. Pseud. 85
 12.20 perii.: PLAVT. Aul. 713; TER. Andr. 346; Eun. 326
 12.21 disperii.: TER. Ad. 355
 12.22 perii, interii, occidi!: PLAVT. Aul. 713
 12.23 occidi.: PLAVT. Aul. 713; TER. Ad. 355; Andr. 592; Eun. 292
 12.24 nullus sum.: TER. Andr. 599; Eun. 1023
- 12.25 irrideor.: TER. Andr. 500
 12.26 pati nequeo.: PLAVT. Aul. 726
 12.27 ne sis miser ante tempus!: SEN. epist. 13,5
 12.28 miserum noli inridere!: PS.CATO monost. 52
 12.29 neminem riseris!: PS.CATO monost. 31
 12.30 quid est? quid ridetis?: PLAVT. Aul. 718
 12.31 quid est, inepta? quid tibi vis? quid rides?: TER. Eun. 1007
 12.32 ne cures, si quis tacito sermone loquatur!: PS.CATO 1,17
- 12.33 non potest fieri.: TER. Ad. 530; AVG. soliloq. 2,4,2 (Das geht nicht.)
 12.34 non potest ita fieri.: VVLG. Ex. 8,26
 12.35 desperata res est.: CIC. Att. 7,23,3
 12.36 quare desperas, antequam temptes?: SEN. benef. 5,23,2
 12.37 spem retine!: PS.CATO 2,25
 12.38 spem bonam fac habeas!: ≈ CIC. ad Q. fr. 1,2,16
 12.39 hoc te rogo, ne demittas animum.: ≈ CIC. ad Q. fr. 1,1,4
 12.40 denique non possum nullam sperare salutem.: OV. trist. 3,5,43
- 12.41 quod potes, id tempta (temptato)!: PS.CATO 4,33 (3,14)
 12.42 nunc tempta, quomodo tibi cedat res!: ≈ SEN. clem. 1,9,6
 12.43 multa experiendo confiunt, quae segnibus ardua videntur.: ≈ TAC. ann. 15,59,2
 12.44 experire! non longum est.: TER. Phorm. 495
 12.45 ardua prima via est.: OV. met. 2,63
- 12.46 quiescas!: TER. Andr. 598 (*Sei unbesorgt!*) → 9.07-9.10
 12.47 bono animo esto!: APVL. met. 4,27,4; AVG. soliloq. 2,36,4 → 17.20
 12.48 bono animo fac sis!: TER. Ad. 511
 12.49 quin tu animo bono es!: TER. Ad. 543
 12.50 quin tu otiosus esto!: TER. Ad. 533
 12.51 aequam memento rebus in arduis servare mentem!: HOR. carm. 2,3,1 s.
 12.52 sine cura sis!: APVL. met. 2,23,4
 12.53 fac animo magno fortique sis!: CIC. fam. 6,14,3
 12.54 animus mihi redit.: TER. Hec. 347
 12.55 nunc demum redit animus.: TAC. Agr. 3,1 (*Jetzt endlich kehrt der Mut zurück.*)
 12.56 iam rediit animus.: PLAVT. Truc. 367 (*Ich atme wieder auf.*)

- 12.57 animus rediit.: PLAVT. Merc. 530 (*Ich lebe wieder auf.*)
 12.58 persevera, ut coepisti, et, quantum potes, propera!: SEN. epist. 7,8
 12.59 noli desistere coeptis!: PS.CATO 1,9
 12.60 patienter hoc ferendum est.: VAL. MAX. 4,1 ext. 3
 12.61 salva res est.: PLAVT. Aul. 207; Rud. 1037; TER. Ad. 643 → 1.21; 3.14
 12.62 omnis res est iam in vado.: TER. Andr. 845
 12.63 ea res bene evenit.: SALL. Iug. 92,3
 12.64 prospere omnia cedunt.: SALL. Catil. 52,29

13. Lesen

- 13.01 promite libros!: ≈ CIC. fin. 3,8
 13.02 sume in manus librum Ciceronis!: ≈ SEN. epist. 39,2; CIC. Tusc. 2,8; PLIN. epist. 8,9,1
 13.03 quam lectionem heri (nudius tertius, novissime) tractavimus?: BORNEMANN
 13.04 lectionem vicesimam.
 13.05 unde id scis?: TER. Andr. 511
 13.06 memini et scio.: PLAVT. Curc. 384
 13.07 unde scis? – nescio.: AVG. soliloq. 2,1,2
 13.08 aperi codicem et lege!: ≈ AVG. conf. 8,12,29
 13.09 evolve eum librum, qui est de bello Gallico!: ≈ CIC. Tusc. 1,24
 13.10 aperi quaeso, bone puer, aperi librum!: ≈ APVL. apol. 100,5
 13.11 haec tractemus.: ≈ SEN. epist. 117,25 (*Das wollen wir behandeln.*)
 13.12 incipe legere!: Lat. viva 32
 13.13 lege!: PLAVT. Pseud. 63; VVLG. Is. 29,12
 13.14 nunc tuae sunt partes.: CIC. Verr. II 1,65 (*Jetzt bist du an der Reihe.*)
 13.15 ergo quin legis?: PLAVT. Pseud. 40
 13.16 codicem clausi.: AVG. conf. 8,12,30
- 13.17 clare recitato!: PLAVT. Pers. 499
 13.18 recita distincte et clare!: ERASM. Colloquia fam. (Wiss. Buchges., Bd. VI, S.48)
 13.19 recita quaeso clarius!: APVL. apol. 69,5
 13.20 clare et intente legere: ≈ PLIN. epist. 9,36,3
 13.21 ille canora voce Latine legebat librum.: PETRON. 59,3
- 13.22 disce aliquid!: PS.CATO 4,19
 13.23 litteras disce!: PS.CATO monost. 38
 13.24 libros lege!: PS.CATO monost. 26
 13.25 hos libros legite, quaeso, studiose!: ≈ CIC. Cato 59
 13.26 Vergilium legito!: PS.CATO 2 prol. 2
 13.27 perlege, quodcumque est!: OV. her. 4,3
 13.28 propera hanc perlegere, quaeso, epistulam!: PLAVT. Pseud. 993
 13.29 propera perlegere epistulam ergo! – id ago, si taceas modo.: PLAVT. Pseud. 997
 13.30 quae legeris, memento!: PS.CATO monost. 27
 13.31 librum tuum legi et, quantum diligentissime potui, adnotavi, quae commutanda, quae eximenda arbitrarer.: PLIN. epist. 7,20,1

- 13.32 liber tuus et lectus est et legitur a me diligenter et custoditur diligentissime.: CIC. fam. 6,5,1

14. Übersetzen

- 14.01 recita primam sententiam!: BORNEMANN; ≈ PLAVT. Pseud. 49
 14.02 iteradum éadem ista mihi!: CIC. Tusc. 2,44
 14.03 itera (iterum lege) sententiam!: BORNEMANN
 14.04 clariore voce recita, ut omnes audire possint!: ≈ CAES. Gall. 5,30,1; CIC. Cluent. 134
 14.05 sed perge, ut instituisti!: ≈ CIC. rep. 2,22 → 10.09
 14.06 sed perge, ut coeperas!: CIC. leg. 3,1 → 10.11
 14.07 nisi molestum est, repete, quae coeperas!: CIC. nat. 1,17
 14.08 studemus annales ex Latino in Theodiscum sermonem vertere.: ≈ LIV. 25,39,12
 14.09 hos versus in nostrum sermonem mutare conamur.: ≈ SEN. epist. 107,10
 14.10 converte haec e Latino in Germanicum!: ≈ CIC. off. 2,87
 14.11 facile id quidem edepol possum, si tu vis.: PLAVT. Cist. 234
 14.12 animadvertite igitur, rectene hanc sententiam interpreter!: CIC. fin. 2,20
 14.13 has litteras credo interpretari alium posse neminem.: ≈ PLAVT. Pseud. 26
 14.14 num hoc intellegis?: ≈ TER. Phorm. 846; Andr. 201
 14.15 quid nunc taces?: TER. Phorm. 385
 14.16 non hercle intellego.: TER. Andr. 194
 14.17 quid hoc sibi velit, non intellego.: ≈ CIC. Cato 66
 14.18 difficile est.: TER. Andr. 381
 14.19 nil est dictu facilius.: TER. Phorm. 300
 14.20 haec duo verba diligenter attendamus!: AVG. beat. vit. 31
 14.21 non satis intellexi, quid verba ista sibi vellent.: ≈ CIC. leg. 3,33
 14.22 quid vult sibi haec oratio?: TER. Haut. 615
 14.23 vocabulane tibi sunt ignota?: BORNEMANN
 14.24 hanc unam syllabam mutare non possum.: ≈ SEN. epist. 58,7 (*Dieses eine Wörtchen kann ich nicht übersetzen.*)
 14.25 vox ‘unde’ (‘amicitiae’, ‘ridendi’) mihi ignota est.: MENGE 9
 14.26 tu nescis?: TER. Andr. 764
 14.27 aliud te rogo.: PLAVT. Most. 1119
 14.28 hoc verbum quid valet?: CIC. off. 3,39
 14.29 istuc volebam ego ex te percontarier.: PLAVT. Bacch. 190
 14.30 hoc uno verbo ‘unde’ significantur res duae (hoc verbum ‘unde’ utrumque declarat): et ‘ex quo loco’ et ‘a quo loco’: ≈ CIC. Caecin. 87 s.

- 14.31 nomen ‘amicitiae’ ductum est e verbo ‘amandi’: ≈ CIC. fin. 2,78
 14.32 quid est Germanice (, quod est Latine) ‘virtus’?: Lat.Viva 33
 14.33 meminisse haud possum.: PLAVT. Mil. 1047
 14.34 quaerimus verbum Germanicum par Latino et quod idem valeat.: ≈ CIC. fin. 2,13

15. Verstehen

- 15.01 hoc intellegamus necesse est.: CIC. Caecin. 49
 15.02 intellexistis haec omnia?: VVLG. Mt. 13,51
 15.03 quis hoc non intellegit?: CIC. Verr. II 1,9
 15.04 quis hoc non perspicit?: CIC. Verr. II 1,9
 15.05 intellegis? – intellego hercle.: PLAVT. Poen. 1103 s.
 15.06 quid est? non intellego.: PLAVT. Most. 475
 15.07 num tu intellegis, quid hic narret?: TER. Phorm. 846
 15.08 hoc intellegere non possum.: ≈ CIC. nat. 1,71
 15.09 quid, hoc intellexisti? (= intellexisti): TER. Andr. 201
 15.10 intellexisti? (= intellexisti-ne): TER. Eun. 768
 15.11 tenesne?: TER. Haut. 778
 15.12 satin intellegis?: PLAVT. Most. 646; Poen. 171
 15.13 quid sit hoc, aperiam.: SEN. epist. 65,5
 15.14 dixi equidem, sed si parum intellexisti, dicam denuo. (= intellexisti): PLAVT. Rud. 1103
 15.15 quid ad me, si quis non intellegat?: AVG. conf. 1,6,10
 15.16 nunc intellexi.: PLAVT. Cist. 624
 15.17 nunc demum intellego.: TER. Haut. 253; PHAEDR. 1,12,13
 15.18 iam intellego, quid dicas.: AVG. soliloq. 2,20,10
 15.19 iam teneo istud.: AVG. soliloq. 2,20,7
 15.20 video, quid sentias.: AVG. mag. 1,4
 15.21 intellego.: PLAVT. Cas. 283; Merc. 737; TER. Andr. 729
 15.22 teneo.: TER. Andr. 86; 729
 15.23 nunc ego teneo.: PLAVT. Capt. 697
 15.24 indica mihi, si habes intelligentiam!: VVLG. Iob 38,4
 15.25 indica mihi, si nosti omnia!: VVLG. Iob 38,18
 15.26 quid mihi hoc loco respondebis?: CIC. Verr. II 5,45
 15.27 recte respondisti.: VVLG. Lc. 10,28
 15.28 bene intellegis.: AVG. mag. 28,4; quant. anim. 33; 45; soliloq. 2,30,1
 15.29 rem tenes.: TER. Andr. 349
 15.30 credo te hunc versus intellegere. – satis arbitror.: AVG. mag. 3,2
 15.31 quis est enim, qui hoc non intellegat?: CIC. Phil. 4,4
 15.32 intellego, quid loquar.: CIC. Lig. 15
 15.33 rem palam esse intellego.: PLAVT. Cist. 627
 15.34 video difficile esse consilium.: CIC. Att. 11,15,1
 15.35 facilia me doce! – ista omnibus eadem sunt. nulli dare faciliora possum.: SEN. epist.

- 91,17 (*Bringen Sie mir etwas Leichtes bei! – Das ist für alle dasselbe. Ich kann niemandem etwas Leichteres geben.*)
- 15.36 quid ad haec dici potest?: CIC. div. in Caec. 52
- 15.37 quid ad haec possumus dicere?: CIC. agr. 2,76
- 15.38 unde haec tibi nota sunt?: CIC. Pis. 68
- 15.39 scio plus, quam tu me arbitrare.: PLAVT. Cas. 243
- 15.40 res apparet.: TER. Ad. 964 → 24.07
- 15.41 apparet id quidem etiam caeco.: ≈ LIV. 32,34,3
- 15.42 non liquet mihi.: QVINT. 9,3,97; ≈ CIC. Caecin. 29; GELL. 14,2,25
- 15.43 nondum satis liquet.: ERASM. Ciceronianus (Wiss. Buchges., Bd. VII, S. 38)
- 15.44 hoc perspicuum est constatque inter omnes.: ≈ CIC. nat. 3,11
- 15.45 hoc sane planum est.: AVG. soliloq. 2,31,5 (*Das ist ganz eindeutig.*)
- 15.46 planissimum.: AVG. soliloq. 2,17,5

16. Komm an die Tafel!

- 16.01 antequam voceris, ne accesseris!: PS.CATO monost. 7
- 16.02 i ad tabulam, Henrice!: BORNEMANN
- 16.03 surgedum huc igitur!: PLAVT. Most. 1102
- 16.04 nimio plus sapio sedens.: PLAVT. Most. 1103
- 16.05 nugas agis.: PLAVT. Men. 621
- 16.06 surge; ne nugare!: PLAVT. Most. 1105
- 16.07 quid istuc, quaeso? qui istic mos est? itane fieri oportet?: TER. Haut. 562
- 16.08 res age, quae prosunt!: PS.CATO 4,7
- 16.09 quin venis?: PLAVT. Most. 1131
- 16.10 quid tibi est?: PLAVT. Most. 1108; Curc. 236
- 16.11 veni huc!: PLAVT. Am. 286
- 16.12 huc ades!: VERG. ecl. 2,45; 7,9
- 16.13 cupio te ad me venire.: CIC. fam. 16,10,1
- 16.14 propera!: PLAVT. Rud. 1370; TER. Andr. 299; 979
- 16.15 matura!: TER. Andr. 715
- 16.16 quid sedes? quid exspectas?: ≈ CIC. Verr. II 4,17
- 16.17 move ocius te!: TER. Andr. 731
- 16.18 veni ante classem!: BORNEMANN
- 16.19 consulere quiddam est, quod tecum volo.: PLAVT. Most. 1102
- 16.20 ecce, adsum.: VVLG. Gen. 46,2; Num. 22,38
- 16.21 adsum impiger.: SEN. epist. 107,11
- 16.22 adsum; impera quidvis!: PLAVT. Trin. 277
- 16.23 ecce me!: PLAVT. Epid. 680; Mil. 663
- 16.24 en ego sum.: PLIN. nat. 21,12
- 16.25 licet eo reverti, unde venisti.: SEN. epist. 70,15

17. Schreiben

- 17.01 quid ego nunc faciam?: PLAVT. Most. 1149
- 17.02 quid agam, nescio.: TER. Eun. 711

- 17.03 quid dicam, nescio.: CIC. Att. 2,16,4
- 17.04 tolle / sume / prende cretam!: BORNEMANN
- 17.05 quid faciam amplius? – quid facias?: TER. Ad. 732 s.
- 17.06 tardus es.: TER. Haut. 776
- 17.07 inscribe sententiam tabulae!: BORNEMANN
- 17.08 quid scribam?: PLAVT. Bacch. 731
- 17.09 nomen tabulae inscribas.: ≈ SEN. epist. 60,4
- 17.10 di melius (*sc. duint / dent*)!: SEN. epist. 47,8 → 12.13
- 17.11 di me perdant!: PLAVT. Cist. 497
- 17.12 di deaeque me omnes perdant!: PLAVT. Pers. 292
- 17.13 noli gemere!: AVG. soliloq. 2,24,1
- 17.14 a scribendo prorsus abhorret animus.: CIC. Att. 2,6,1
- 17.15 dic quaeso: num te illa terrent?: CIC. Tusc. 1,10
- 17.16 quid tu lacrimas?: TER. Hec. 355
- 17.17 quid tristis es?: TER. Ad. 82
- 17.18 quid tu tristis es?: PLAVT. Men. 810
- 17.19 nescio, quibus litteris scribatur Aeneae nomen.: AVG. conf. 1,13,22
- 17.20 bono animo es; auxilio adsum tibi. nihil est, quod timeas.: PLAVT. Am. 1131 s. → 12.47
- 17.21 non est, quod timeas.: PHAEDR. 2,1,7; app. 12,9
- 17.22 nihil est, quod metuas.: PLAVT. Pseud. 1067
- 17.23 iam istuc quidem nihil negoti est.: CIC. Tusc. 1,16
- 17.24 scribe, quaeso, quadrata littera: „cave canem!“: ≈ PETRON. 29,1
- 17.25 difficile factu est, sed conabor tamen.: CIC. rep. 1,65
- 17.26 scribam ergo, quod vis, sed meo more.: SEN. epist. 39,2
- 17.27 diligentiam adhibe!: PS.CATO monost. 14
- 17.28 haec scripsi raptim.: CIC. Att. 2,9,1; 14,20,5
- 17.29 haec properantes scripsimus.: CIC. Att. 4,4
- 17.30 non queo plura iam scribere.: CIC. fam. 14,4,3
- 17.31 scripsistine haec, quae lecta sunt?: ≈ APVL. apol. 70,1
- 17.32 nunc ad ea, quae scripsisti.: CIC. Att. 3,8,3
- 17.33 accurate perscripsisti omnia.: CIC. Att. 11,7,1
- 17.34 sed hodie satis, ut puto, scripsimus.: AVG. soliloq. 1,23,6

18. Fehler

- 18.01 sed quid video?: CIC. de or. 3,102
- 18.02 miram rem video.: AVG. soliloq. 2,29,5
- 18.03 non est mirandum.: AVG. soliloq. 1,15,5
- 18.04 quam rem agis? quid agis?: TER. Haut. 942; 947
- 18.05 quid facis?: OV. fast. 2,386; her. 5,115; 8,7
- 18.06 quid ego feci?: PLAVT. Merc. 625; Trin. 1165; TER. Haut. 563
- 18.07 dic, quaeso, istud paulo planius!: AVG. quant. anim. 46

- 18.08 erras.: TER. Andr. 838; CIC. de or. 2,77;
PHAEDR. 3,15,2
- 18.09 vehementer erras.: SEN. epist. 3,2
- 18.10 tota erras via.: TER. Eun. 245
- 18.11 erras, iuvenis, nihil verum dicis.: HIST.
Apoll. 5
- 18.12 paucis verbis tria magna peccata.: CIC. Tusc.
3,47
- 18.13 plena errorum sunt omnia.: CIC. Tusc. 1,105
- 18.14 iam perturbavi omnia.: TER. Andr. 601
- 18.15 aliud ex alio malum.: TER. Eun. 987
- 18.16 falsum est.: CIC. dom. 95; SEN. epist. 22,15;
benef. 2,14,3
- 18.17 sed falsum esse arbitror.: CIC. Tusc. 1,82
- 18.18 falsus es.: TER. Andr. 647
- 18.19 ubi est acumen tuum?: CIC. Tusc. 1,12 →
25.68
- 18.20 tolle linteam (spongiam) et deterge ista!:
BORNEMANN
- 18.21 multam operam frustra consumpsi.: ≈ CIC.
Tusc. 1,103
- 18.22 et oleum et operam perdidici.: PLAVT. Poen.
332
- 18.23 quid hic conterimus operam frustra?: TER.
Phorm. 209
- 18.24 frustra tempus contero.: CIC. Q.Rosc. 41
- 18.25 amisi omnem lubricitatem.: PLAVT. Mil. 1360
- 18.26 bellum est enim sua vitia nosse.: CIC. Att.
2,17,2
- 18.27 vitia sua confiteri sanitatis indicium est.:
SEN. epist. 53,8
- 18.28 aliena vitia in oculis habemus, a tergo nostra
sunt.: SEN. dial. 4,28,8 (cfr PHAEDR. 4,10)
- 18.29 vitia (senectutis) diligentia compensanda
sunt: CIC. Cato 35
- 18.30 ubi est spongia deletilis?: ≈ VARRO Men.
305
- 18.31 bene fecisti; gratiam habeo maxumam.: TER.
Eun. 1091 → 22.29-22.34
- 18.32 tibi maximas gratias ago.: CIC. Att. 3,8,4 →
22.23-22.28
- 18.33 redi, quaeso, ad locum tuum!: BORNEMANN
- 18.34 erras, si id credis, et me ignoras.: TER. Haut.
105
- 18.35 cuiusvis hominis est errare.: CIC. Phil. 12,5
- 18.36 errare humanum est.: ≈ HIERON. epist. 57,12
- 18.37 corrigatur error.: PHAEDR. 2 prolog. 3
- 18.38 te rogo, ut errorem emendare digneris.: ≈
PLIN. epist. 10,43,4
- 18.39 error a culpa vacat.: SEN. Herc. Oet. 983
- 18.40 nemo sibi tantummodo errat, sed alieni
erroris et causa et auctor est.: SEN. dial. 7,1,4
- 18.41 corrige sodes hoc!: HOR. ars 438 s.

19. Abschluss und Übergang

- 19.01 nunc reliqua attende!: CIC. Phil. 13,30
- 19.02 quid nunc, quod restat?: TER. Ad. 947
- 19.03 restat, ut pauca de ... dicam.: LIV. 24,8,9
- 19.04 veniamus aliquando ad clausulam!: CIC.
Phil. 13,47
- 19.05 iam ad perorandum spectare videtur sermo
tuus.: CIC. Brut. 292
- 19.06 quod superest, scribite, quaeso, quam
accuratissime, quicquid veniet in mentem.:
≈ CIC. Att. 9,19,4
- 19.07 sed haec hactenus.: CIC. fin. 4,13; fam.
9,24,1
- 19.08 atque haec quidem hactenus.: CIC. off. 1,160
- 19.09 sed haec quidem hactenus.: CIC. off. 1,91
- 19.10 atque haec huius modi sunt.: CIC. Att. 1,1,3
- 19.11 hactenus haec: HOR. sat. 1,4,63; SVET. Dom.
16,2
- 19.12 utinam hactenus!: SVET. Dom. 16,2
- 19.13 sed quid opus est plura?: CIC. Cato 3
- 19.14 quid plura?: CIC. leg. 2,3
- 19.15 quid multa verba?: TER. Eun. 568
- 19.16 quid multa?: CIC. Verr. II 4,62; de or. 1,93;
Att. 1,13,3; PHAEDR. 2,4,23; PETRON. 76,2;
PLIN. epist. 7,25,5
- 19.17 quid multis moror?: TER. Andr. 114 → 29.03
- 19.18 non est, quod multa loquamur.: HOR. epist.
2,1,30
- 19.19 quid verbis opus est?: PLAVT. Trin. 553;
TER. Andr. 99 (opust)
- 19.20 quid opus est verbis?: PLAVT. Cist. 94
(opust); TER. Eun. 632
- 19.21 est modus in rebus, sunt certi denique fines.:
HOR. sat. 1,1,106
- 19.22 hoc satis est.: CIC. Quinct. 70
- 19.23 iam satis est.: HOR. sat. 1,1,120; 1,5,13
- 19.24 sed satis verborum est.: PLAVT. Capt. 125
- 19.25 satis iam verborum est.: TER. Phorm. 436
- 19.26 de iustitia satis dictum.: CIC. off. 1,41
- 19.27 sed iam dictum satis est.: LIV. 38,49,13
- 19.28 satis superque dictum est (contra
Epicurum): CIC. nat. 2,2
- 19.29 sed satis de hoc.: NEP. Alc. 11,6
- 19.30 iam vero, Menaechme, satis iocatus es.:
PLAVT. Men. 825
- 19.31 sit iam huius loci finis.: CIC. off. 3,115
- 19.32 nihil dico amplius.: CIC. Planc. 17
- 19.33 verbum non amplius addam.: HOR. sat.
1,1,121
- 19.34 fui fortasse longior. – tu longior? non mihi
quidem.: CIC. Tusc. 1,111 s. → 29.02
- 19.35 at enim nimis longo sermone utimur.:
PLAVT. Trin. 806
- 19.36 sed ea ipsa, quae dixi, sentio fuisse longiora.:
CIC. Cato 55
- 19.37 longiores hoc loco sumus, quam necesse est.:
CIC. off. 2,16
- 19.38 hoc autem hodie longum est, ut quaeramus.:
AVG. beat. vit. 22
- 19.39 sed in longum exeo; est praeterea materia,
quae ducere diem possit.: SEN. epist. 58,37

- 19.40 longius videtur recessisse a proposito oratio mea.: SEN. clem. 1,5,1
 19.41 sed redeamus rursus ad Ciceronem.: ≈ CIC. Brut. 291
 19.42 sane quidem, quamquam ista mihi tua fuit periucunda a proposita oratione digressio.: CIC. Brut. 292
 19.43 sed tamen ista ipsa me varietas sermonum opinionumque delectat.: CIC. Att. 2,15,1

20. Studieren, Bücherlesen

- 20.01 respondi studere me malle.: PLIN. epist. 6,16,7
 20.02 inter studia versandum est.: SEN. epist. 104,16
 20.03 reliquum tempus studiis impendamus!: ≈ PLIN. epist. 6,20,2
 20.04 libris me delecto.: CIC. Att. 2,6,1
 20.05 utinam istuc verbum ex animo ac vere diceres!: TER. Eun. 175
 20.06 cum libellis mihi plurimus sermo est.: SEN. epist. 67,2
 20.07 multum legendum esse, non multa memento!: ≈ PLIN. epist. 7,9,15
 20.08 possum multa tibi veterum praecepta referre.: SEN. epist. 124,1
 20.09 in tres partes omnem hanc materiam dividam.: SEN. clem. 1,3,1
 20.10 aggrediamur librum secundum! – aggrediamur!: AVG. soliloq. 2,1,1
 20.11 evolve diligenter Platonis eum librum, qui est de animo!: ≈ CIC. Tusc. 1,24
 20.12 ego ab hora quarta et dimidia in hanc horam scripsi et Catonis multa legi.: FRONTO epist. ad M. Caes. 2,7
 20.13 insanis, Paule; multae litterae te ad insaniam convertunt. – non insanio, optime Feste.: VVLG. Act. 26,24
 20.14 aliquando et insanire iucundum est.: SEN. dial. 9,17,10
 20.15 dulce est desipere in loco: HOR. carm. 4,12,28
 20.16 nullum magnum ingenium sine mixtura dementiae fuit.: SEN. dial. 9,17,10
 20.17 quo innumerabiles libros? onerat discentem turba.: SEN. dial. 9,9,4
 20.18 faciendi plures libros nullus est finis.: VVLG. Coh. 12,12
 20.19 nullus liber est tam malus, ut non aliqua parte prosit.: ≈ PLIN. epist. 3,5,10
 20.20 pergratum est mihi, quod tam diligenter libros Plinii lectitas.: ≈ PLIN. epist. 3,5,1
 20.21 nunc a te librum meum cum adnotationibus tuis exspecto.: PLIN. epist. 7,20,2
 20.22 nunc claudite libros!: Lat. viva 31; ≈ AVG. conf. 8,12,30
 20.23 ponite / deponite libros!: Lat. Viv. 32; ≈ CIC. Tusc. 1,24 (cum posui librum)
 20.24 sed repetamus opus!: OV. ars 3,747

21. Wir brauchen eine Pause!

- 21.01 non possum magis.: SEN. benef. 6,7,1 (*Mehr kann ich nicht.*)
 21.02 parcendum est valetudini.: AVG. soliloq. 1,23,6
 21.03 quando reparabimus nos ipsos relaxando animo ab intentione?: AVG. conf. 6,11,18
 21.04 dandum est aliquod intervallum animo.: SEN. epist. 15,6
 21.05 danda est animis remissio: SEN. dial. 9,17,5
 21.06 lusus animo debent aliquando dari.: PHAEDR. 3,14,12
 21.07 indulgendum est animo dandumque subinde otium.: SEN. dial. 9,17,8
 21.08 nec in eadem intentione aequaliter retinenda mens est, sed ad iocos devocanda.: SEN. dial. 9,17,4
 21.09 cito rumpes arcum, semper si tensum habueris.: PHAEDR. 3,14,10
 21.10 animorum impetus assiduus labor frangit.: SEN. dial. 9,17,5
 21.11 nascitur ex assiduitate laborum animorum hebetatio quaedam et languor.: SEN. dial. 9,17,5
 21.12 sed nunc quidem valetudini tribuamus aliquid; cras autem agamus haec.: CIC. Tusc. 1,119
 21.13 animum aliquando debemus relaxare et quibusdam oblectamentis reficere.: SEN. epist. 58,25
 21.14 animum relaxes, otium des corpori.: PHAEDR. 3 prol. 13
 21.15 relaxa modo paulum animum!: CIC. Brut. 21
 21.16 otium non est.: PLAVT. Merc. 374 (*Dazu habe ich jetzt keine Zeit.*)
 21.17 spatium ad recreandos animos interponamus.: ≈ CAES. civ. 3,74,3
 21.18 agatur aliquid!: SEN. epist. 117,25 (*Man sollte etwas tun!*)

22. Bitten und Danken

- 22.01 hoc valde te rogo.: CIC. fam. 13,64,1
 22.02 id te vehementer etiam atque etiam rogo.: CIC. Att. 11,12,2
 22.03 id ut facias, te etiam atque etiam rogo.: CIC. fam. 13,45
 22.04 hoc mihi erit vehementer gratum, idque ut facias, te etiam atque etiam rogo.: CIC. fam. 13,67,2
 22.05 hoc mihi gratius facere nihil potes, idque ut facias, vehementer te rogo.: CIC. fam. 13,44
 22.06 quod ut facias, ita a te peto, ut maiore studio magisve ex animo petere non possim.: CIC. fam. 11,22,2
 22.07 adeste, quaeso, atque audite!: CIC. Mil. 77
 22.08 sed fac totus adsis!: AVG. quant. anim. 47 → 8.17
 22.09 exsurge, quaeso!: CIC. Planc. 102
 22.10 propera, amabo!: PLAVT. Bacch. 100
 22.11 tu fac venias!: CIC. Att. 4,4a,2
 22.12 audi, obsecro!: TER. Phorm. 486
 22.13 tace, obsecro, tace!: AVG. soliloq. 1,26,1

- 22.14 noli, obsecro, istum disturbare!: ≈ VAL. MAX. 8,7 ext. 7
 22.15 oro atque obsecro te, ne te difficilem amicis et intractabilem praestes.: SEN. dial. 6,5,1
 22.16 i, obsecro, intro, subveni illis!: PLA VT. Rud. 657 s.
 22.17 subveni!: PLA VT. Rud. 867
 22.18 subvenite mihi misero!: SALL. Iug. 14,25
 22.19 fer, precor, opem!: ≈ OV. met. 15,40
 22.20 fer opem!: CIC. Lig. 30; Tusc. 4,73; OV. met. 5,614
 22.21 succurre!: PETRON. 105,7; HIST. Apoll. 12
 22.22 succurrite!: OV. fast. 6,443; trist. 1,5,35; HOR. ars 459

 22.23 gratias ago.: PLIN. epist. 6,16,1
 22.24 gratias tibi (de donis tuis)!: AVG. conf. 10,31,46 (1,20,31)
 22.25 summas, domine, gratias ago.: PLIN. epist. 10,56,1 → 18.32
 22.26 quantas pro viribus possum gratias ago.: AVG. beat. vit. 36
 22.27 laudem pariter et gratias ago.: ≈ PLIN. epist. 9,31,2
 22.28 igitur et laudo et gratias ago.: PLIN. epist. 9,24
 22.29 gratiam habeo.: PLA VT. Pers. 539; TER. Ad. 887 → 18.31
 22.30 habeo gratiam.: AVG. soliloq. 1,30,1
 22.31 habeo vobis gratiam.: PLA VT. Rud. 835
 22.32 habeo gratiam magnam tibi.: ≈ PLA VT. Most. 431
 22.33 tibi nunc summas habeo gratias.: ≈ PLA VT. Trin. 659
 22.34 laudes gratiasque habeo magnas.: ≈ PLA VT. Asin. 545

 22.35 pergratum mihi feceris, si dederis operam.: ≈ CIC. fam. 13,25
 22.36 id (mihi, nobis) fuit pergratum et iucundum.: ≈ CAES. civ. 1,86,1
 22.37 facis benigne.: PLA VT. Stich. 565 → 8.34; 23.26
 22.38 facis benigne et amice.: PLA VT. Cist. 107
 22.39 bene atque amice dicis. di dent, quae velis.: PLA VT. Stich. 469
 22.40 dis gratia!: TER. Ad. 121
 22.41 age ergo Deo gratias!: HIST. Apoll. 9 (*Danke also Gott!*)

23. Entschuldigung

- 23.01 id ut ignoscas, a te peto.: ≈ CIC. Brut. 16
 23.02 abs te peto, ut mihi hoc ignoscas.: CIC. Att. 1,1,4
 23.03 obsecro, mi ignoscas.: TER. Haut. 1049
 23.04 ignosce!: TER. Haut. 1052
 23.05 ignoscas.: HOR. sat. 1,9,72
 23.06 ignoscite mihi, amici!: PETRON. 47,1
 23.07 ignoscetis mihi, quod dixero.: PETRON. 50,7
 23.08 hoc nunc restat. – quid? – Marco ignoscas volo, quae mea causa fecit. – fiat!: ≈ TER. Haut. 1066 s.

- 23.09 sed est, quod abs te mihi ignosci pervelim.: CIC. Att. 1,1,3
 23.10 delicti veniam peto; ut ignoscatur, oro.: CIC. Lig. 30
 23.11 veniam peto.: ≈ CIC. or. 230; CAES. Gall. 7,15,6; GELL. 11,8,4
 23.12 da veniam!: TER. Ad. 942
 23.13 da veniam hanc mihi!. TER. Hec. 605
 23.14 da veniam fasso!: OV. Pont. 1,7,22
 23.15 saepe impetravit veniam confessus reus.: PHAEDR. 3 epil. 22
 23.16 oro, ut imprudentiae des veniam.: ≈ PHAEDR. 4,21,5 s.
 23.17 venia sit dicto!: PLIN. epist. 5,6,46
 23.18 cum bona venia, quaeso, audiatis id, quod invitatus dicam.: LIV. 29,17,6
 23.19 dolet mihi, quod tu nunc stomacharis.: CIC. ad Brut. 1,17,6 (ed. Kasten 26,6)
 23.20 sed haec mea culpa est.: CIC. Brut. 133
 23.21 purgare volo me.: PLA VT. Mil. 497
 23.22 nollem factum.: TER. Ad. 165
 23.23 quod utinam numquam evenisset!: APVL. apol. 72,1
 23.24 factum est illud; fieri infectum non potest.: PLA VT. Aul. 741
 23.25 vide, ne istud amplius facias! nunc tibi ignosco.: SEN. dial. 5,36,4
 23.26 quam benigne!: CIC. Phil. 13,35 → 22.37
 23.27 exitus acta probat.: OV. her. 2,85

24. Zustimmung / Widerspruch

- 24.01 adducis me, ut tibi assentiar.: CIC. Tusc. 5,32
 24.02 prope est omnino ut assentiar.: AVG. soliloq. 2,21,3
 24.03 assentiar.: AVG. mag. 9,1; soliloq. 1,18,1
 24.04 assentior in parte, de cetero dubito.: AVG. soliloq. 2,32,7
 24.05 ego vero adsentior.: CIC. leg. 2,35
 24.06 prorsus assentior.: CIC. leg. 2,12; 2,17; AVG. quant. anim. 66
 24.07 manifestum est, et prorsus adsentior.: AVG. quant. anim. 15 → 15.40-15.46
 24.08 prorsus consentio.: AVG. soliloq. 2,34,4 (*Ich bin völlig einverstanden.*)
 24.09 omnino adsentior.: AVG. mag. 2,5; 8,1
 24.10 accipio ista et assentior.: AVG. quant. anim. 34
 24.11 accipio ista libentissime atque assentior.: AVG. quant. anim. 26
 24.12 video et assentior.: AVG. mag. 13,2
 24.13 non invitatus assentior.: AVG. soliloq. 2,18,8

 24.14 adnuere te video, nota enim tibi sunt.: CIC. nat. 1,113
 24.15 quid habes, quod mihi opponas?: CIC. Phil. 2,8
 24.16 an quicquam est, quod contradicas?: AVG. mag. 1,4
 24.17 an tibi aliquid contradicendum videtur? – mihi vero nihil.: AVG. soliloq. 2,11,10
 24.18 non contravenio.: AVG. soliloq. 1,28,4
 24.19 nihil habeo, quod contradicam: AVG. mag. 5,5; 15,1; soliloq. 2,3,6

- 24.20 nihil habeo, cur non adsentiar.: AVG. mag. 30,4
- 24.21 non possum, de his interrogatus, quin ea sine ulla deliberatione concedam.: AVG. soliloq. 2,22,3
- 24.22 concedo istud.: AVG. soliloq. 1,28,3
- 24.23 prorsus cedo.: AVG. soliloq. 2,10,3
- 24.24 nihil resisto.: AVG. soliloq. 2,2,2
- 24.25 ego eius opinioni non repugno.: CIC. Rab. Post. 2
- 24.26 non repugnabo.: CIC. Lucull. 128
- 24.27 verum dicis.: AVG. mag. 1,2; 10,2; 14,2; quant. anim. 45; 57; soliloq. 2,12,3
- 24.28 verum fortasse dicis.: AVG. soliloq. 2,27,7 (*Vielleicht hast du Recht.*)
- 24.29 verum mihi videris dicere.: AVG. quant. anim. 8
- 24.30 verissime mihi videris dicere, neque hic opus est diutius immorari.: AVG. quant. anim. 16
- 24.31 hoc non nego verum esse.: AVG. soliloq. 2,20,5
- 24.32 hoc verum est.: TER. Phorm. 206
- 24.33 negare non possum.: AVG. mag. 14,5; soliloq. 1,16,4
- 24.34 negare non potes.: CIC. Verr. II 1,7
- 24.35 quis negat?: AVG. soliloq. 2,29,3
- 24.36 haud equidem adsentior.: CIC. leg. 3,26
- 24.37 ego dissentio.: SEN. epist. 67,5 (*Ich bin anderer Meinung.*)
- 24.38 non dissentio a te.: CIC. rep. 1,31
- 24.39 longe alia mihi mens est.: SALL. Catil. 52,2
- 24.40 nullo modo id possum credere.: AVG. soliloq. 2,33,3
- 24.41 quis hoc dixerit?: AVG. quant. anim. 50; soliloq. 1,10,4; 2,33,4
- 24.42 recte requiris.: CIC. leg. 2,62; Tusc. 2,26; Brut. 183
- 24.43 recte meministi.: PLAVT. Pseud. 1156
- 24.44 recte mones.: PLAVT. Bacch. 330; Pseud. 1050
- 24.45 recte edepol mones.: PLAVT. Most. 842
- 24.46 recte putas.: TER. Andr. 141
- 24.47 recte dicis.: PLAVT. Merc. 1003; TER. Eun. 612; CIC. leg. 1,36; AVG. mag. 16,4
- 24.48 recte dicis, et res se sic habet.: CIC. leg. 1,36
- 24.49 recte facis.: PLAVT. Trin. 197
- 24.50 recte factum iudico.: PLAVT. Epid. 707
- 24.51 recte sane!: TER. Ad. 417
- 24.52 rectissime!: CIC. leg. 1,20
- 24.53 recte! probe! pulchre!: TER. Eun. 773 s.
- 24.54 ita est.: PLAVT. Pseud. 466; TER. Andr. 54; CIC. rep. 2,33; AVG. mag. 7,1
- 24.55 sic est.: TER. Eun. 573; CIC. rep. 1,60; AVG. soliloq. 1,20,6
- 24.56 estne ita, ut dixi?: APVL. apol. 101,6
- 24.57 ita est, ut dicis.: AVG. quant. anim. 20; soliloq. 1,18,2; 1,20,2
- 24.58 est, ut dicis.: CIC. rep. 1,62; Cato 8; fin. 5,75
- 24.59 fateor, ita est.: AVG. soliloq. 1,16,3
- 24.60 fateor, ita est, ut dicis.: AVG. soliloq. 1,20,2
- 24.61 certe ita est.: CIC. Att. 9,13,1
- 24.62 sic certe est.: CATVLL. 62,8
- 24.63 prorsus ita est: CIC. leg. 3,26; AVG. soliloq. 1,12,7
- 24.64 ita.: TER. Ad. 655; Eun. 697
- 24.65 utinam quidem (*sc. ita sit!*): TER. Ad. 518
- 24.66 ita res est.: TER. Haut. 158
- 24.67 sic res est.: TER. Andr. 588
- 24.68 ita se res habet.: CIC. Brut. 192; QVINT. 10,3,15
- 24.69 sic se res habet: te tua, me delectant mea.: CIC. Tusc. 5,63
- 24.70 ita videtur.: AVG. mag. 25,1; 31,1; soliloq. 2,34,3
- 24.71 mihi ita videtur.: CIC. Tusc. 1,9
- 24.72 ita credo.: CIC. Quinct. 39; leg. 2,46; AVG. quant. anim. 32; 45; soliloq. 1,12,6
- 24.73 ita prorsus existimo.: CIC. Tusc. 1,10; 1,11; 2,14
- 24.74 prorsus non dubito.: AVG. soliloq. 2,31,5
- 24.75 dubitare non possum.: AVG. soliloq. 2,12,4
- 24.76 quis hoc dubitet?: AVG. soliloq. 2,2,2
- 24.77 dici hoc potest.: PLAVT. Trin. 793
- 24.78 sane hercle ut dicis.: TER. Eun. 607
- 24.79 et credis hoc fieri posse? – non credo.: AVG. soliloq. 1,8,4
- 24.80 fieri non posse arbitror.: PLAVT. Cist. 5
- 24.81 non credo.: CIC. off. 3,95
- 24.82 non opinor.: TER. Andr. 367; CIC. inv. 1,56; TERT. spect. 2 (*Ich glaube nicht.*)
- 24.83 ego non puto.: CIC. Att. 8,7,1
- 24.84 non est ita.: CIC. Rab. Perd. 29; off. 1,158; AVG. conf. 1,13,22
- 24.85 non ita est.: TER. Andr. 386; CIC. div. in Caec. 16; leg. 1,18
- 24.86 non ita est profecto.: CIC. S. Rosc. 121

25. Lob, Anerkennung / Kritik

- 25.01 bene ais.: CIC. Quinct. 79
- 25.02 bene sane dicis.: AVG. quant. anim. 32
- 25.03 bene sane!: TER. Ad. 586
- 25.04 facete dictum!: TER. Eun. 288
- 25.05 pulchre mehercle dictum et sapienter!: TER. Eun. 416
- 25.06 bene admones.: AVG. mag. 5,4
- 25.07 bene mones.: TER. Andr. 373
- 25.08 recte admones.: TER. Andr. 953; CIC. Verr. II 4,5
- 25.09 bene monitum.: PLAVT. Most. 814
- 25.10 bene commemorasti; recordor prorsus ac libentissime.: AVG. soliloq. 2,32,8
- 25.11 bene facis.: TER. Ad. 945; 970
- 25.12 bene fecisti, bene vale!: PLAVT. Epid. 647
- 25.13 bene factum!: PLAVT. Poen. 1326; TER. Andr. 975
- 25.14 factum optime!: PLAVT. Most. 449; Pseud. 361
- 25.15 bene hercle factum!: PLAVT. Most. 643; Pseud. 1099; Rud. 835
- 25.16 bene hercle factum est et gaudeo.: PLAVT. Most. 207
- 25.17 facete, lepide, laute, nil supra!: TER. Eun. 427

- 25.18 non potest melius.: CIC. de or. 3,101; HIST. Apoll. 34
- 25.19 quidquid dixero, satis non est.: FRONTO epist. ad M. Caes. 4,7,2
- 25.20 probe!: TER. Andr. 418
- 25.21 pulchre, bene, recte!: HOR. ars 428
- 25.22 belle et festive: CIC. de or. 3,101 (*hübsch und reizend*)
- 25.23 insigniter!: APVL. apol. 73,2
- 25.24 optime!: CIC. Brut. 52; 282; Tusc. 1,119; Quinct. 79
- 25.25 optime omnino!: AVG. soliloq. 1,19,5
- 25.26 optumest! (= optime est!): PLAVT. Asin. 786; Capt. 10; Merc. 1009
- 25.27 bene et praeclare!: CIC. de or. 3,101
- 25.28 bene procedit.: TER. Ad. 897 (*Es geht gut voran.*)
- 25.29 bene habet!: CIC. Mur. 14; LIV. 6,35,8; VAL. MAX. 5,10,2
- 25.30 multum profecisti.: AVG. soliloq. 1,18,1
- 25.31 bene habet interim.: AVG. soliloq. 1,30,3
- 25.32 feliciter velim, inquam, teque laudo.: CIC. Att. 13,42,1 → 26.11
- 25.33 nunc places, nunc ego te laudo.: PLAVT. Epid. 150
- 25.34 laudo, laudo vos.: CIC. Phil. 4,3
- 25.35 merito te semper maximi feci.: TER. Andr. 574
- 25.36 laudo consilium (commentum) tuum.: PLAVT. Epid. 190 (Mil. 241)
- 25.37 operam et sedulitatem tuam laudare possum.: ≈ CAEL. ap. CIC. fam. 8,11,2
- 25.38 laudandum est opus.: PHAEDR. 4,22,7
- 25.39 exemplum egregium prorsus et laudabile.: PHAEDR. 2,1,1
- 25.40 laudabile est.: ≈ CIC. fin. 3,27; off. 2,71
- 25.41 maxime laudabile est.: PLIN. nat. 11,38
- 25.42 omni laude dignum.: ≈ CIC. Lig. 2
- 25.43 summa laude dignum.: ≈ CIC. rep. 3,7
- 25.44 magna laude dignum.: ≈ CIC. off. 1,60
- 25.45 magnopere est laudanda (ratio).: ≈ NEP. Mil. 3,6
- 25.46 summe haec omnia mihi videntur esse laudanda.: CIC. div. in Caec. 57
- 25.47 probo artem, peritiam laudo, miror diligentiam.: HIST. Apoll. 27
- 25.48 scire aliquid laus est; culpa est nil discere velle.: PS.CATO 4,29
- 25.49 nec te collaudes nec te culpaveris ipse! hoc faciunt stulti.: PS.CATO 2,16
- 25.50 non est satis.: CIC. agr. 1,12; AVG. soliloq. 1,8,3
- 25.51 scis, quid sit faciendum tibi.: ≈ PHAEDR. 2,6,9
- 25.52 fac, quod faciendum est!: SEN. apoc. 3,2
- 25.53 tu, quid faciendum sit, videbis.: CIC. Att. 16,13a,1
- 25.54 tu pro tua prudentia, quid optimum factu sit, videbis.: CIC. fam. 10,34,1
- 25.55 peccatum extenuat, qui celeriter corrigit.: PVBL. SYR. P 40
- 25.56 geminat peccatum, quem delicti non pudet.: PVBL. SYR. G 11
- 25.57 piger ipse sibi obstat.: SEN. epist. 94,28
- 25.58 quousque eadem?: SEN. epist. 24,26; 89,18; dial. 9,2,15
- 25.59 heu, heu, quotidie peius!: PETRON. 44,12
- 25.60 o casum mirificum!: CIC. Att. 16,13,1 (ed. Kasten 16,14,1)
- 25.61 o factum male!: CATVLL. 3,16
- 25.62 o rem perditam!: CIC. Att. 9,18,2
- 25.63 o di boni, rem perditam!: CIC. Att. 1,16,5
- 25.64 o rem foedam!: CIC. Att. 10,4,8
- 25.65 o rem incredibilem!: CIC. Quinct. 80
- 25.66 o rem miseram!: CIC. Att. 10,4,5
- 25.67 o rem undique miseram!: CIC. 10,11,4
- 25.68 ubi illa prudentia tua?: SEN. epist. 107,1 → 18.19
- 25.69 ubi in dispiciendis rebus subtilitas?: SEN. epist. 105,1
- 25.70 ubi terrarum sumus?: CIC. Rab. Post. 37
- 25.71 ubi gentium sumus?: CIC. Catil. 1,9
- 25.72 quid facis, infelix? cur festinas ad Orcum?: ≈ APVL. met. 6,29,4
- 25.73 quid fiet?: SEN. dial. 10,8,5
- 25.74 quid nunc fiet?: TER. Phorm. 219
- 25.75 quid nunc?: PLAVT. Most. 722; Pseud. 1329
- 25.76 quid sibi vult iste turbatus animus?: HIST. Apoll. 2
- 25.77 quid tandem id est?: CIC. leg. 2,34
- 25.78 quid tibi mali factum est?: SEN. epist. 78,24
- 25.79 quid hoc tristius?: CIC. div. 2,79
- 25.80 quid hoc turpius?: CIC. Pis. 49
- 25.81 quid id est, quaeso?: PLAVT. Asin. 735
- 25.82 quid me decipis?: CIC. Tusc. 2,29
- 25.83 quid te ipse decipis?: SEN. epist. 4,9
- 25.84 quid nos decipimus?: SEN. epist. 50,4
- 25.85 male factum!: TER. Phorm. 751 (*Das ist schade!*)
- 25.86 male hercle factum!: PLAVT. Most. 458
- 25.87 male dicis!: TER. Andr. 754 (*Das tut mir leid.*)
- 25.88 perdidisti omnem operam.: PLAVT. Epid. 132
- 25.89 nunc tu fac attentum te praebeas!: RHET. Her. 3,1
- 25.90 audi me, tu desine fatuari!: ≈ SEN. apoc. 7,1
- 25.91 quando consurges e somno tuo?: VVLG. Prov. 6,9

26. Gute Wünsche

- 26.01 bene rem geras!: PLAVT. Mil. 936
- 26.02 bene rem gerite!: PLAVT. Cas. 87
- 26.03 bene, quod agas, eveniat tibi!: PLAVT. Trin. 715
- 26.04 bene eveniat!: CIC. Att. 7,2,4
- 26.05 bene equidem tibi dico, qui, te digna ut eveniant, precor.: PLAVT. Rud. 640
- 26.06 eveniant volo tibi quae optas.: PLAVT. Pers. 293
- 26.07 quodcumque optes, tibi velim contingere.: PLAVT. Cist. 497

- 26.08 precor, ut tibi prospera omnia contingant.:
≈ PLIN. epist. 10,1,2
- 26.09 omnia, quae tu vis, ea cupio.: PLAVT. Pers. 766
- 26.10 cupio omnia quae vis.: HOR. sat. 1,9,5
- 26.11 feliciter tibi rem istam evenire cupio.: ≈ CIC. fam. 16,21,7 → 25.32
- 26.12 feliciter!: PHAEDR. 5,1,4; IVV. 2,119; PETRON. 50,1; FLOR. 3,3,20
- 26.13 deos obtestor, ut ea res tibi prospere eveniat.: ≈ SALL. epist. 2,13,8
- 26.14 ego velim nobis, sicut tu amicissime et suavissime optas, prospere evenire ea.: ≈ CIC. fam. 3,12,2
- 26.15 deos obsecramus, ut omnia, quae facis quaeque facies, prospere cedant tibi.: ≈ PLIN. paneg. 72,1
- 26.16 ego sum precatus, ut vobis ea res fauste, feliciter prospereque eveniret.: ≈ CIC. Mur. 1
- 26.17 di bene vortant, quod agas!: TER. Phorm. 552
- 26.18 di vortant bene, quod agas!: TER. Hec. 196 s.
- 26.19 di vortant bene!: TER. Eun. 391
- 26.20 di bene vortant! – idem ego spero.: PLAVT. Aul. 175
- 26.21 deos volo bene vortere istam rem vobis. – et ego nobis omnibus.: PLAVT. Curc. 658 s.
- 26.22 deos volo consilia vestra (vobis) recte vortere.: PLAVT. Trin. 1155
- 26.23 quod bene vertat!: LIV. 1,28,1; 3,35,8; 3,62,5
- 26.24 quae res bene vortat!: PLAVT. Trin. 500
- 26.25 quae res bene vortat mi et vobis!: PLAVT. Curc. 729
- 26.26 quae res tibi bene feliciterque vortat!: ≈ PLAVT. Aul. 787
- 26.27 quod bonum, faustum, felix fortunatumque sit!.: ≈ CIC. div. 1,102
- 26.28 quod bonum, faustum felixque sit!: LIV. 1,17,10
- 26.29 quod bonum, faustum felixque sit vobis ac rei publicae!: LIV. 10,8,12
- 26.30 quod bonum faustumque sit tibi domique tuae!: SVET. Aug. 58,2
- 26.31 vos rogo, amici, ut vobis suaviter sit.: PETRON. 75,7
- 26.32 deos precor, ut animum istum tibi, animo isti tempus quam longissimum tribuant.: PLIN. epist. 5,11,3
- 26.33 ut bene sit tibi.: TER. Phorm. 151
- 26.34 ut bene sit tibi et longo vivas tempore.: VVLG. Dt. 22,7
- 26.35 ut longo vivas tempore et bene sit tibi in terra.: VVLG. Dt. 5,16
- 26.36 bene omnibus nobis!: PLAVT. Pers. 775
- 26.37 bene mihi, bene vobis, bene meae amicae!: PLAVT. Pers. 773
- 26.38 bene vos, bene nos, bene te, bene me!: PLAVT. Stich. 709
- 26.39 bene vos, bene te!: OV. fast. 2,637
- 26.40 nam mi hodie natalis dies est, decet eum omnes vos concelebrare.: PLAVT. Pseud. 165
- 26.41 hunc diem suavem meum natalem agitemus amoenum.: PLAVT. Pers. 768
- 26.42 huic est hodie natalis dies.: ≈ PLAVT. Pseud. 775
- 26.43 perendinus dies meus dies festus erit.: FRONTO epist. ad M. Caes. 2,17,1
- 26.44 sed heus tu, diem meum scis esse III Nonas Ianuarias; aderis igitur.: CIC. Att. 13,42,2
- 26.45 haec vestimenta mihi natali meo mater donavit.: ≈ PETRON. 30,11
- 26.46 o diem laetum!: PLIN. epist. 6,11,1
- 26.47 sit tibi laeta dies hodie, venerande magister!: Carm. Centulensia 22,41
- 26.48 et nunc sanus et deinceps validus, laetus, compos omnium votorum agas diem natalem, mi magister!: FRONTO. epist. ad M. Caes. 5,47,1
- 26.49 laetare et gaude et meliora de Deo spera!: HIST. Apoll. 14
- 26.50 quam gaudeo!: TER. Ad. 444
- 26.51 gaudeo vehementerque laetor.: CIC. S. Rosc. 136
- 26.52 exprimere non possum, quanto sim gaudio affectus.: PLIN. epist. 5,14,1
- 26.53 prae gaudio, ubi sim, nescio.: TER. Haut. 308
- 26.54 tibi gratulor, mihi gaudeo.: CIC. fam. 6,15
- 26.55 tota tibi mente gratulor.: ≈ OV. trist. 1,9,53 s.
- 26.56 multa tibi di dent bona!: PLAVT. Poen. 208; 687
- 26.57 equidem tibi bona exoptavi omnia.: PLAVT. Rud. 639
- 26.58 sit tibi vita, salus sit sine fine, vale!: ALCVIN. carm. 45,86
- 26.59 sit tibi vita, salus, sint et felicia cuncta!: THEODULF. carm. 33,1,5
- 26.60 annum novum faustum tibi et ad omnia, quae recte cupis, prosperum precor.: ≈ FRONTO epist. ad M. Caes. 5,45
- 26.61 annum novum faustum et felicem!: ≈ SEN. epist. 87,2 s.
- 26.62 melius, quaeso, ominare!: CIC. Brut. 329
- 26.63 quod Iuppiter omen avertat!: CIC. Mur. 88
- 26.64 quod di omen avertant!: CIC. Phil. 3,35; fam. 12,6,2
- 26.65 Deus hanc avertat amentiam!: AVG. mag. 28,4
- 26.66 avertat Deus amentiam!: AVG. soliloq. 2,33,4
- 26.67 fiat, ut speramus!: AVG. soliloq. 2,36,4
- 26.68 di faxint!: PLAVT. Cist. 51
- 26.69 ita di faxint!: PLAVT. Aul. 788; Pers. 652
- 26.70 ita Deus faxit, ut dicis.: AVG. soliloq. 1,9,7

27. Lateinsprechen

- 27.01 quid in Latina lingua excellentius Cicerone inveniri potest?: AVG. mag. 16,1
- 27.02 enitar, ut Latine loquar.: CIC. ac. 1,25
- 27.03 aliud est Latine, aliud grammaticae loqui.: ≈ QVINT. 1,6,27
- 27.04 dicam, si potero, Latine.: CIC. Tusc. 1,15

- 27.05 concludam, si potero, Latine.: CIC. fin. 2,105
 27.06 Latine me scitote loqui.: ≈ CIC. Verr. II 4,2
 27.07 num Latine scit?: CIC. Phil. 5,13
 27.08 Latine non pessime loquebatur.: CIC. Brut, 210
 27.09 difficile est loqui.: CIC. fam. 2,9,2
 27.10 nihil difficile amanti puto.: CIC. or. 33
 27.11 Latine respondere.: SVET. Tib. 71
 27.12 id nullo modo Latine exprimere possum.:
 ≈ SEN. epist. 58,7
 27.13 vide, satisne ea commode dici possint
 Latine!.: ≈ CIC. ac. 1,14
 27.14 tu istuc dixti bene Latine, parum plane.: CIC.
 fin. 2,10
 27.15 facundissimus es Latino sermone.:
 ≈ EVTROP. 8,7,2
 27.16 sic Latine loqueris, ut Romae natus videaris.:
 ≈ NEP. Att. 4,1
 27.17 libri et lectio veterum oratorum et poetarum
 confirmant praecepta Latine loquendi.:
 ≈ CIC. de or. 3,48
 27.18 praetereamus igitur praecepta Latine
 loquendi.: CIC. de or. 3,48

28. Schluss machen!

- 28.01 nunc mihi temporis eius, quod mihi ad
 dicendum datur, quoniam in animo est
 causam omnem exponere, habenda ratio est
 diligenter.: CIC. Verr. II 1,32
 28.02 non observatis, quantum iam temporis
 transierit.: SEN. dial. 10,3,4
 28.03 sed iam hora decimam tangit.: FRONTO epist.
 ad M. Caes. 1,3,11
 28.04 praeteriit tempus.: TER. Eun. 542
 28.05 abiit hora.: TER. Eun. 341
 28.06 fugit (irreparabile) tempus.: VERG. georg.
 3,284
 28.07 sed tempus est iam hinc abire nos.: ≈ CIC.
 Tusc. 1,99
 28.08 si esses homo, sineres nunc abire nos.: ≈
 TER. Ad. 107 s.
 28.09 non possumus facere, quod petitis.: VVLG.
 Gen. 34,14
 28.10 severitate adhuc nihil profecisti.: SEN. clem.
 1,9,6
 28.11 fabula (lectio) haec est acta.: PLAVT. Most.
 1181
 28.12 finem ergo faciam.: PLIN. epist. 6,16,22
 28.13 sed iam finem faciam.: PLIN. epist. 2,5,13
 28.14 finem iam faciam.: CIC. Lig. 38
 28.15 finem loquendi faciam.: SALL. Iug. 15,1
 28.16 sed finis sit.: CIC. Mil. 105
 28.17 desine!: OV. met. 6,215
 28.18 desinam, si vultis.: SEN. epist. 95,2
 28.19 desinere iam volebam.: SEN. epist. 95,2
 28.20 sed nunc quidem, quoniam est id temporis,
 surgendum censeo et requiescendum.: CIC.
 de or. 2,367

- 28.21 *postea, si ita vobis est commodum, loquemur
 aliquid, nisi forte in crastinum differre
 mavultis.*: CIC. de or. 2,367
 28.22 hanc rem in aliud tempus differamus:
 ≈ CIC. Brut. 297 → 9.28-9.33
 28.23 dixi.: APVL. apol. 103,4

29. Abschied

- 29.01 non tenebo te pluribus.: CIC. fam. 11,16,3
 29.02 ne longior sim, vale!: CIC. fam. 15,19,4 →
 19.34
 29.03 nihil vos moramur.: HIST. AVG. CAPITOL.
 Aur. 10,3 → 19.17
 29.04 in hoc biduum vale!: TER. Eun. 190
 29.05 valebis in crastinum.: ERASM. op. omn. I/3 p.
 129,118
 29.06 eum, qui recte valeat, in crastinum
 perventurum puto.: ≈ QVINT. 5,10,16
 29.07 valete!: PLAVT. Asin. 745
 29.08 vos valete!: TER. Eun. 1094
 29.09 bene valete et vivite!: PLAVT. Mil. 1340
 29.10 bene vale! – et tu!: TER. Haut. 167
 29.11 bene vale! – cura te, amabo!: PLAVT. Cist.
 113
 29.12 vale, domine!: FRONTO epist. ad M. Caes.
 5,71
 29.13 vale, mi magister!: FRONTO epist. ad Verum
 1,11,2
 29.14 vale, mi optime magister!: FRONTO epist. ad
 M. Caes. 5,64; 5,68
 29.15 vale, mi optime et honestissime magister!:
 FRONTO epist. ad M. Caes. 4,13,4
 29.16 vale, mi iucundissime magister!: FRONTO
 epist. ad M. Caes. 4,8,2; 5,70
 29.17 fac valeas!: PLAVT. Truc. 883; CIC. fam.
 14,1,6
 29.18 cura, ut valeas!: CIC. Att. 1,5,8; fam. 14,6
 29.19 cura, quod potes, ut valeas!: CIC. fam. 14,4,6
 29.20 cura ergo potissimum, ut valeas!: CIC. fam.
 16,1,3
 29.21 da operam, ut valeas!: CIC. fam. 12,21;
 12,23,4; 14,19
 29.22 valetudinem tuam cura diligenter! vale!: CIC.
 fam. 14,11
 29.23 valetudinem tuam fac ut cures! vale!: CIC.
 fam. 14,24
 29.24 sorori salutem dic!: ≈ CIC. fam. 14,1,6
 29.25 mater mea te salutat.: ≈ FRONTO epist. ad M.
 Caes. 2,17,2
 29.26 reliquum est, ut te orem, ut valetudini tuae, si
 me et tuos omnis valere vis, diligentissime
 servias.: CIC. ad Q. fr. 1,1,46
 29.27 ite domum!: ≈ TER. Phorm. 782; Eun. 1094;
 Andr. 28
 29.28 quid sedetis? cur non consurgitis atque
 disceditis?: ≈ CIC. Verr. II 3,208
 29.29 discedite!: OV. fast. 6,679
 29.30 abite!: TER. Andr. 28
 29.31 eamus domum, quia hora prandii est.: VVLG.
 Dan. 13,13
 29.32 abi domum!: TER. Andr. 255; 978

- 29.33 tu abi domum!: ≈ TER. Andr. 978
 29.34 abisne hinc annon? – abeo. – cave sis te videam!: PLAVT. Aul. 660 (*Lass dich ja nicht mehr bei mir blicken!*)
 29.35 quo vadis?: VVLG. Gen. 32,17; Io. 13,36; 14,5; 16,5
 29.36 quo tu vadis?: VVLG. Zach. 2,2
 29.37 quo nunc is? – domum.: TER. Eun. 363
 29.38 eamus ad me!: PLAVT. Mil. 1437; TER. Eun. 612
 29.39 veni ergo mecum!: PHAEDR. 3,7,15
 29.40 ite hac mecum!: PLAVT. Rud. 288
 29.41 i prae, sequor.: TER. Eun. 908

30. Warten und Wiederkommen

- 30.01 hic me mane!: PLAVT. Men. 1038
 30.02 mane! iam redeo ad te.: PLAVT. Pseud. 1156 s.
 30.03 numquid aliud? – ut quam primum possis redeas!: PLAVT. Capt. 448
 30.04 iam redeo.: PLAVT. Stich. 523 (*Ich bin gleich wieder da.*)
 30.05 redi cito! – iam ego hic ero.: PLAVT. Men. 225
 30.06 ego iam hic ero.: PLAVT. Trin. 582
 30.07 iam hic ero.: PLAVT. Pseud. 331; Rud. 439; 1224

- 30.08 nihil est morae tibi; ambula, actūtum redi! – illic sum atque hic sum.: PLAVT. Trin. 1109 s.
 30.09 iam ego hic adero.: PLAVT. Aul. 274
 30.10 ego iam adero.: CVRT. 4,13,24
 30.11 iam adero.: TER. Eun. 765
 30.12 iam, inquam, hic adero.: TER. Andr. 715
 30.13 continuo hic adero.: TER. Haut. 502
 30.14 mox ego huc revortar.: TER. Andr. 485
 30.15 delibera hoc, dum ego redeo!: TER. Ad. 196
 30.16 mane! mane!: PLAVT. Aul. 655
 30.17 quid exspectas?: CIC. Verr. II 1,94
 30.18 quid est, quod exspectetis?: CIC. Cael. 23
 30.19 quid exspectatis amplius?: CIC. Verr. II 2,174; Cael. 55
 30.20 properato opus est.: ≈ PLAVT. Trin. 807 (properatost opus); CIC. Mil. 49 (properato opus esset)
 30.21 velim ignoscas huic festinationi meae.: CIC. fam. 5,12,1
 30.22 nihil urget.: CIC. fam. 5,12,2
 30.23 redito huc circiter meridie!: PLAVT. Most. 579
 30.24 cras redi!: TER. Ad. 204
 30.25 ego, ut spero, te prōpēdiem videbo.: CIC. fam. 15,6,2

II. Teil: Alphabetische Reihenfolge nach dem Anfangswort der Redewendungen

INDEX LOCUTIONVM, quas selegit et ad usum scholarum proposuit Andreas Fritsch (Berolinensis)²

Lateinische Redewendungen für den Lateinunterricht

(nach dem Anfangswort in alphabetischer Reihenfolge geordnet)

a facillimis ordiamur!: ≈ CIC. fin. 1,13	7.08
a principio ordiamur!: CIC. Phil. 2,44	7.07
a scribendo prorsus abhorret animus.: CIC. Att. 2,6,1	17.14
a vobis peto, ut benigne me audiat: ≈ CIC. Phil. 1,15	8.30
abest. scio, ubi sit. domi est.: ≈ PLAVT. Pseud. 1113; TER. Ad. 556; 570	4.06
abi domum!: TER. Andr. 255; 978	29.32
abiit hora.: TER. Eun. 341	28.05
abisne hinc annon? – abeo. – cave sis te videam!: PLAVT. Aul. 660 (<i>Lass dich ja nicht mehr bei mir blicken!</i>)	29.34
abite!: TER. Andr. 28	29.30
abs te peto, ut mihi hoc ignoscas.: CIC. Att. 1,1,4	23.02
accipio ista et assentior.: AVG. quant. anim. 34	24.10
accipio ista libentissime atque assentior.: AVG. quant. anim. 26	24.11
accurate perscripsisti omnia.: CIC. Att. 11,7,1	17.33
acta haec res est.: PLAVT. Rud. 683; TER. Haut. 564	12.18
actum est de me hodie!: PLAVT. Pseud. 85	12.19
ad te redi!: TER. Ad. 794	3.11
adducis me, ut tibi assentiar.: CIC. Tusc. 5,32	24.01
adeste, quaeso, atque audite!: CIC. Mil. 77	22.07
adesto totus atque cautissimus!: AVG. soliloq. 2,27,6 → 22.08	8.17
admone istum, ne postea tam inprobe oscitet!: SEN. dial. 12,13,7	2.17
adnuere te video, nota enim tibi sunt.: CIC. nat. 1,113	24.14
adsidamus, si videtur.: ≈ CIC. ac. 1,14	1.31
adside hic!: PLAVT. Stich. 92	1.35
adsum impiger.: SEN. epist. 107,11	16.21
adsum; impera quidvis!: PLAVT. Trin. 277	16.22
aequam memento rebus in arduis servare mentem!: HOR. carm. 2,3,1 s.	12.51
agatur aliquid!: SEN. epist. 117,25 (<i>Man sollte etwas tun!</i>)	21.18
age ergo Deo gratias!: HIST. Apoll. 9 (<i>Danke also Gott!</i>)	22.41
age, incipiamus!: CIC. S. Rosc. 93; SEN. benef. 2,26,2	7.11
aggrediamur librum secundum! – aggrediamur!: AVG. soliloq. 2,1,1	20.10
aliena vitia in oculis habemus, a tergo nostra sunt.: SEN. dial. 4,28,8 (cfr PHAEDR. 4,10)	18.28
aliquando et insanire iucundum est.: SEN. dial. 9,17,10	20.14
aliud est Latine, aliud grammaticae loqui.: ≈ QVINT. 1,6,27	27.03
aliud ex alio malum.: TER. Eun. 987	18.15
aliud te rogo.: PLAVT. Most. 1119	14.27
alius locus nobis erit de istis rebus disserendi.: AVG. soliloq. 2,30,4	9.32
amisi omnem lubidinem.: PLAVT. Mil. 1360	18.25
an quicquam est, quod contradicas?: AVG. mag. 1,4	24.16
an tibi aliquid contradicendum videtur? – mihi vero nihil.: AVG. soliloq. 2,11,10	24.17
animadvertite igitur, rectene hanc sententiam interpreter!: CIC. fin. 2,20	14.12
animam recipe!: TER. Ad. 324 (<i>Komm zu Atem!</i>)	3.12
animorum impetus assiduus labor frangit.: SEN. dial. 9,17,5	21.10

² Hic index ordine alphabetico omnes (1124) locutiones praebet, quae eo libro continentur, cui titulus est „Lateinsprechen im Unterricht“ (Auxilia 22. Bamberg: Buchner 1990, pp. 113-145), et tamquam clavis illius locutionum supellectilis adhiberi potest. Numeri in columna dextera adiuncti significant locos eiusdem libri, ubi locutiones inveniuntur. Signum ≈ indicat locutionem originalem ad usum scholasticum aut amputatam aut alio modo leviter mutatam esse. – Cfr **VOX LATINA** 25, 1989, pp. 362-369.

animos adhibete! docebo.: OV. met. 15,238	8.07
animum aliquando debemus relaxare et quibusdam oblectamentis reficere.: SEN. epist. 58,25	21.13
animum relaxes, otium des corpori.: PHAEDR. 3 prol. 13	21.14
animus mihi redit.: TER. Hec. 347	12.54
animus rediit.: PLAVT. Merc. 530 (<i>Ich lebe wieder auf.</i>)	12.57
annum novum faustum et felicem!: ≈ SEN. epist. 87,2 s.	26.61
annum novum faustum tibi et ad omnia, quae recte cupis, prosperum precor.: ≈ FRONTO epist. ad M. Caes. 5 ,45	26.60
antequam voceris, ne accesseris!: PS.CATO monost. 7	16.01
aperi codicem et lege!: ≈ AVG. conf. 8,12,29	13.08
aperi quaeso, bone puer, aperi librum!: ≈ APVL. apol. 100,5	13.10
aperite aliquis actutum ostium!: TER. Ad. 634	3.06
apparet id quidem etiam caeco.: ≈ LIV. 32,34,3	15.41
ardua prima via est.: OV. met. 2,63	12.45
assentior in parte, de cetero dubito.: AVG. soliloq. 2,32,7	24.04
assentior.: AVG. mag. 9,1; soliloq. 1,18,1	24.03
asside, quaeso, in sella tua!: ≈ PLAVT. Bacch. 432; Stich. 9 → 1.35	3.31
assidite!: PLAVT. Stich. 90; considite!: VERG. Aen. 4,573	1.33
at enim nimis longo sermone utimur.: PLAVT. Trin. 806	19.35
atque haec huius modi sunt.: CIC. Att. 1,1,3	19.10
atque haec quidem hactenus.: CIC. off. 1,160	19.08
attende in ista diligentius! – en adsum.: AVG. soliloq. 2,7,1	8.12
attende, quid dicam!: SEN. epist. 108,4	6.14
audi me, tu desine fatuari!: ≈ SEN. apoc. 7,1	25.90
audi, audi atque attende!: CIC. Planc. 98	8.25
audi, obsecro!: TER. Phorm. 486	22.12
audire est operae pretium.: HOR. sat. 1,2,37	8.22
audite (verba haec)!: VERG. Aen. 3,103 (VVLG. Act. 2,22)	8.27
audite, pueri, pauca!: AFRAN. ap. NON. 403,20	8.26
ausculta pauca!: TER. Andr. 536	8.28
ausculta paucis, nisi molestum est!: TER. Ad. 806	8.29
ausculto, si quid dicas.: PLAVT. Trin. 148	7.04
ausculto; loquere, quid velis!: TER. Andr. 537	8.33
avertat Deus amentiam!: AVG. soliloq. 2,33,4	26.66
belle et festive: CIC. de orat. 3,101 (<i>hübsch und reizend</i>)	25.22
bellum est enim sua vitia nosse.: CIC. Att. 2,17,2	18.26
bene (male) dormivi.: ≈ PVBL. SYR. B 24; CELS. 1,2,10	2.02
bene admones.: AVG. mag. 5,4	25.06
bene ais.: CIC. Quinct. 79	25.01
bene atque amice dicis. di dent, quae velis.: PLAVT. Stich. 469	22.39
bene attendisti.: AVG. mag. 11,1	8.39
bene commemorasti; recordor prorsus ac libentissime.: AVG. soliloq. 2,32,8	25.10
bene equidem tibi dico, qui, te digna ut eveniant, precor.: PLAVT. Rud. 640	26.05
bene et praeclare!: CIC. de orat. 3,101	25.27
bene eveniat!: CIC. Att. 7,2,4	26.04
bene facis.: TER. Ad. 945; 970	25.11
bene factum!: PLAVT. Poen. 1326; TER. Andr. 975	25.13
bene fecisti, bene vale!: PLAVT. Epid. 647	25.12
bene fecisti; gratiam habeo maxumam.: TER. Eun. 1091 → 22.29-22.34	18.31
bene habet interim.: AVG. soliloq. 1,30,3	25.31
bene habet!: CIC. Mur. 14; LIV. 6,35,8; VAL. MAX. 5,10,2	25.29
bene hercle factum est et gaudeo.: PLAVT. Most. 207	25.16
bene hercle factum!: PLAVT. Most. 643; Pseud. 1099; Rud. 835	25.15
bene intellegis.: AVG. mag. 28,4; quant. anim. 33; 45; soliloq. 2,30,1	15.28
bene mihi, bene vobis, bene meae amicae!: PLAVT. Pers. 773	26.37

bene mones.: TER. Andr. 373	25.07
bene monitum.: PLAVT. Most. 814	25.09
bene omnibus nobis!: PLAVT. Pers. 775	26.36
bene procedit.: TER. Ad. 897 (<i>Es geht gut voran.</i>)	25.28
bene quidem vigilas.: AVG. soliloq. 2,5,2 (<i>Du bist wirklich sehr aufmerksam.</i>)	8.38
bene rem geras!: PLAVT. Mil. 936	26.01
bene rem gerite!: PLAVT. Cas. 87	26.02
bene sane dicis.: AVG. quant. anim. 32	25.02
bene sane!: TER. Ad. 586	25.03
bene vale! – cura te, amabo!: PLAVT. Cist. 113	29.11
bene vale! – et tu!: TER. Haut. 167	29.10
bene valete et vivite!: PLAVT. Mil. 1340	29.09
bene venisti, haec enim hora te exspectat.: HIST. Apoll. 26	3.28
bene vos, bene nos, bene te, bene me!: PLAVT. Stich. 709	26.38
bene vos, bene te!: OV. fast. 2,637	26.39
bene, quod agas, eveniat tibi!: PLAVT. Trin. 715	26.03
benigne edepol facis.: PLAVT. Rud. 1368 → 22.37	8.34
bono animo es; auxilio adsum tibi. nihil est, quod timeas.: PLAVT. Am. 1131 s. → 12.47	17.20
bono animo esto!: APVL. met. 4,27,4; AVG. soliloq. 2,36,4 → 17.20	12.47
bono animo fac sis!: TER. Ad. 511	12.48
breviter dilucideque respondeo.: CIC. Cluent. 8	11.44
carus omnibus exspectatusque venies.: CIC. fam. 16,7	3.27
cedo tuam mihi dexteram!: PLAVT. Curc. 307	1.30
cedo, quid est?: TER. Haut. 597	11.38
certe ita est.: CIC. Att. 9,13,1	24.61
cito rumpes arcum, semper si tensus habueris.: PHAEDR. 3,14,10	21.09
clare et intente legere: ≈ PLIN. epist. 9,36,3	13.20
clare nimis et sonore oscitavit.: GELL. 4,20,8 (<i>Er hat laut und vernehmlich gegähnt.</i>)	2.16
clare recitato!: PLAVT. Pers. 499	13.17
clariore voce recita, ut omnes audire possint!: ≈ CAES. Gall. 5,30,1; CIC. Cluent. 134	14.04
codicem clausi.: AVG. conf. 8,12,30	13.16
concedo istud.: AVG. soliloq. 1,28,3	24.22
concludam, si potero, Latine.: CIC. fin. 2,105	27.05
considamus!: CIC. leg. 2,7	1.32
consíde in sella tua!: ≈ CVRT. 8,4,15	1.36
consilium quaero.: TER. Andr. 702	5.34
consulere quiddam est, quod tecum volo.: PLAVT. Most. 1102	16.19
continuo hic adero.: TER. Haut. 502	30.13
convenerat, ne interloquereris.: SEN. clem. 1,9,10	7.36
converte haec e Latino in Germanicum!: ≈ CIC. off. 2,87	14.10
corrígatur error.: PHAEDR. 2 prol. 3	18.37
corrige sodes hoc!: HOR. ars 438 s.	18.41
cras redi!: TER. Ad. 204	30.24
credo te hunc versum intellegere. – satis arbitror.: AVG. mag. 3,2	15.30
cuiusvis hominis est erarre.: CIC. Phil. 12,5	18.35
cum bona venia, quaeso, audiatis id, quod invitus dicam.: LIV. 29,17,6	23.18
cum libellis mihi plurimus sermo est.: SEN. epist. 67,2	20.06
cupio omnia quae vis.: HOR. sat. 1,9,5	26.10
cupio te ad me venire.: CIC. fam. 16,10,1	16.13
cura ergo potissimum, ut valeas!: CIC. fam. 16,1,3	29.20
cura, quod potes, ut valeas!: CIC. fam. 14,4,6	29.19
cura, ut valeas!: CIC. Att. 1,5,8; fam. 14,6	29.18
da operam, ut valeas!: CIC. fam. 12,21; 12,23,4; 14,19	29.21
da veniam fasso!: OV. Pont. 1,7,22	23.14

da veniam hanc mihi!. TER. Hec. 605	23.13
da veniam!: TER. Ad. 942	23.12
dabitur tibi loquendi liberum tempus.: SEN. clem. 1,9,7	6.10
dabo equidem operam.: TER. Andr. 327	7.05
danda est animis remissio: SEN. dial. 9,17,5	21.05
dandum est aliquod intervallum animo.: SEN. epist. 15,6	21.04
de iustitia satis dictum.: CIC. off. 1,41	19.26
delibera hoc, dum ego redeo!: TER. Ad. 196	30.15
delicti veniam peto; ut ignoscatur, oro.: CIC. Lig. 30	23.10
denique non possum nullam sperare salutem.: OV. trist. 3,5,43	12.40
deos obsecramus, ut omnia, quae facis quaeque facies, prospere cedant tibi.: ≈ PLIN. paneg. 72,1	26.15
deos obtestor, ut ea res tibi prospere eveniat.: ≈ SALL. epist. 2,13,8	26.13
deos precor, ut animum istum tibi, animo isti tempus quam longissimum tribuant.: PLIN. epist. 5,11,3	26.32
deos volo bene vortere istam rem vobis. – et ego nobis omnibus.: PLAVT. Curc. 658 s.	26.21
deos volo consilia vostra (vobis) recte vortere.: PLAVT. Trin. 1155	26.22
desinam, si vultis.: SEN. epist. 95,2	28.18
desine!: OV. met. 6,215	28.17
desinere iam volebam.: SEN. epist. 95,2	28.19
desperata res est.: CIC. Att. 7,23,3	12.35
Deus hanc avertat amentiam!: AVG. mag. 28,4	26.65
di bene vortant! – idem ego spero.: PLAVT. Aul. 175	26.20
di bene vortant, quod agas!: TER. Phorm. 552	26.17
di deaque me omnes perdant!: PLAVT. Pers. 292	17.12
di faxint!: PLAVT. Cist. 51	26.68
di me perdant!: PLAVT. Cist. 497	17.11
di melius (sc. duint / dent)!: SEN. epist. 47,8 → 12.13	17.10
di vortant bene!: TER. Eun. 391	26.19
di vortant bene, quod agas!: TER. Hec. 196 s.	26.18
di vostram fidem (sc. imploro)!: TER. Eun. 418; Andr. 716; Haut. 502 → 17.10	12.13
dic clare!: TER. Andr. 754	8.05
dic quaeso: num te illa terrent?: CIC. Tusc. 1,10	17.15
dic sodes mihi: quid hic est locutus tecum?: PLAVT. Trin. 562 s.	11.26
dic sodes tamen!: PHAEDR. 3,7,17 → 7.24	11.36
dic sodes!: PLAVT. Trin. 562; TER. Ad. 517; VARRO rust. 1,2,27; PHAEDR. 3,7,17 → 11.36	7.24
dic, quaeso, istud paulo planius!: AVG. quant. anim. 46	18.07
dicam, si potero, Latine.: CIC. Tusc. 1,15	27.04
dici hoc potest.: PLAVT. Trin. 793	24.77
difficile est loqui.: CIC. fam. 2,9,2	27.09
difficile est omnia persequi et non necessarium.: NEP. Att. 11,2	9.06
difficile est.: TER. Andr. 381	14.18
difficile factu est, sed conabor tamen.: CIC. rep. 1,65	17.25
diligenter attende!: SEN. epist. 10,1	8.11
diligenter attendite!: CIC. Mil. 23	8.09
diligentiam adhibe!: PS.CATO monost. 14	17.27
dimidium facti, qui coepit, habet.: HOR. epist. 1,2,40	7.15
dis gratia!: TER. Ad. 121	22.40
disce aliquid!: PS.CATO 4,19	13.22
discedite!: OV. fast. 6,679	29.29
disperii.: TER. Ad. 355	12.21
dixi equidem, sed si parum intellexi, dicam denuo. (= intellexisti): PLAVT. Rud. 1103	15.14
dixi.: APVL. apol. 103,4	28.23
dolet mihi, quod morbo laborat.: ≈ CIC. ad Brut. 25,6; fin. 1,59	4.15
dolet mihi, quod tu nunc stomacharis.: CIC. ad Brut. 1,17,6 (ed. Kasten 26,6)	23.19
duae minutae nunc sunt ante (post) decimam horam.: CAPELL. 21; Latinitas 1973,64 ff.	1.05

dubitare non possum.: AVG. soliloq. 2,12,4	24.75
dulce est desipere in loco: HOR. carm. 4,12,28	20.15
ea res bene evenit.: SALL. Iug. 92,3	12.63
eamus ad me!: PLAVT. Mil. 1437; TER. Eun. 612	29.38
eamus domum, quia hora prandii est.: VVLG. Dan. 13,13	29.31
ecce autem hic adest Iulius!: ≈ TER. Ad. 767	3.10
ecce me!: PLAVT. Epid. 680; Mil. 663	16.23
ecce, adsum.: VVLG. Gen. 46,2; Num. 22,38	16.20
ego ab hora quarta et dimidia in hanc horam scripsi et Catonis multa legi.: FRONTO epist. ad M. Caes. 2,7	20.12
ego dicam; auscultam!: PLAVT. Most. 484	7.03
ego dissentio.: SEN. epist. 67,5 (<i>Ich bin anderer Meinung.</i>)	24.37
ego eius opinioni non repugno.: CIC. Rab. Post. 2	24.25
ego iam adero.: CVRT. 4,13,24	30.10
ego iam hic ero.: PLAVT. Trin. 582	30.06
ego iam dudum hic adsum.: TER. Eun. 743	4.02
ego non puto.: CIC. Att. 8,7,1	24.83
ego sum precatus, ut vobis ea res fauste, feliciter prospereque eveniret.: ≈ CIC. Mur. 1	26.16
ego velim vobis, sicut tu amicissime et suavissime optas, prospere evenire ea.: ≈ CIC. fam. 3,12,2	26.14
ego vero adsentior.: CIC. leg. 2,35	24.05
ego, ut spero, te propediem videbo.: CIC. fam. 15,6,2	30.25
en ego sum.: PLIN. nat. 21,12	16.24
enitar, ut Latine loquar.: CIC. ac. 1,25	27.02
equidem tibi bona exoptavi omnia.: PLAVT. Rud. 639	26.57
equidem valeo et salvus sum recte.: PLAVT. Am. 582	1.27
ergo attende pauca, quae restant!: AVG. soliloq. 2,22,1	8.13
ergo attende! – istic sum.: AVG. soliloq. 1,28,5	8.14
ergo incipe quaerere!: AVG. soliloq. 1,7,2	11.03
ergo quin legis?: PLAVT. Pseud. 40	13.15
errare humanum est.: ≈ HIERON. epist. 57,12	18.36
erras, iuvenis, nihil verum dicis.: HIST. Apoll. 5	18.11
erras, si id credis, et me ignoras.: TER. Haut. 105	18.34
erras.: TER. Andr. 838; CIC. de orat. 2,77; PHAEDR. 3,15,2	18.08
error a culpa vacat.: SEN. Herc. Oet. 983	18.39
est modus in rebus, sunt certi denique fines.: HOR. sat. 1,1,106	19.21
est, ut dicis.: CIC. rep. 1,62; Cato 8; fin. 5,75	24.58
estne ita, ut dixi?: APVL. apol. 101,6	24.56
et credis hoc fieri posse? – non credo.: AVG. soliloq. 1,8,4	24.79
et hoc quid ad rem?: AVG. soliloq. 2,20,7	9.22
et nunc sanus et deinceps validus, laetus, compos omnium votorum agas diem natalem, mi magister!: FRONTO. epist. ad M. Caes. 5,47,1	26.48
et oleum et operam perdidit.: PLAVT. Poen. 332	18.22
eum, qui recte valeat, in crastinum perventurum puto.: ≈ QVINT. 5,10,16	29.06
eveniant volo tibi quae optas.: PLAVT. Pers. 293	26.06
evolve diligenter Platonis eum librum, qui est de animo!: ≈ CIC. Tusc. 1,24	20.11
evolve eum librum, qui est de bello Gallico!: ≈ CIC. Tusc. 1,24	13.09
exemplum egregium prorsus et laudabile.: PHAEDR. 2,1,1	25.39
exitus acta probat.: OV. her. 2,85	23.27
experire! non longum est.: TER. Phorm. 495	12.44
exprimere non possum, quanto sim gaudio affectus.: PLIN. epist. 5,14,1	26.52
exspecto, si quid dicas.: PLAVT. Trin. 98	11.31
exsurge, quaeso!: CIC. Planc. 102	22.09
fabula (lectio) haec est acta.: PLAVT. Most. 1181	28.11

fac animo magno fortique sis!: CIC. fam. 6,14,3	12.53
fac valeas!: PLAVT. Truc. 883; CIC. fam. 14,1,6	29.17
fac, quod faciendum est!: SEN. apoc. 3,2	25.52
facete dictum!: TER. Eun. 288	25.04
facete, lepide, laute, nil supra!: TER. Eun. 427	25.17
faciam, quod te velle video, sed attende diligentissime!: AVG. soliloq. 2,24,2	8.15
faciendi plures libros nullus est finis.: VVLG. Coh. 12,12	20.18
facile id quidem edepol possum, si tu vis.: PLAVT. Cist. 234	14.11
facilia me doce! – ista omnibus eadem sunt. nulli dare faciliora possum.: SEN. epist. 91,17 (<i>Bringen Sie mir etwas Leichtes bei! – Das ist für alle dasselbe. Ich kann niemandem etwas Leichteres geben.</i>)	15.35
facis benigne et amice.: PLAVT. Cist. 107	22.38
facis benigne.: PLAVT. Stich. 565 → 8.34; 23.26	22.37
factum est illud; fieri infectum non potest.: PLAVT. Aul. 741	23.24
factum optime!: PLAVT. Most. 449; Pseud. 361	25.14
facundissimus es Latino sermone.: ≈ EVTROP. 8,7,2	27.15
falsum est.: CIC. dom. 95; SEN. epist. 22,15; benef. 2,14,3	18.16
falsus es.: TER. Andr. 647	18.18
fateor, ita est, ut dicis.: AVG. soliloq. 1,20,2	24.60
fateor, ita est.: AVG. soliloq. 1,16,3	24.59
febrim habet.: CIC. fam. 7,26,1	4.12
feliciter tibi rem istam evenire cupio.: ≈ CIC. fam. 16,21,7 → 25.32	26.11
feliciter velim, inquam, teque laudo.: CIC. Att. 13,42,1 → 26.11	25.32
feliciter!: PHAEDR. 5,1,4; IVV. 2,119; PETRON. 50,1; FLOR. 3,3,20	26.12
fer opem!: CIC. Lig. 30; Tusc. 4,73; OV. met. 5,614	22.20
fer, precor, opem!: ≈ OV. met. 15,40	22.19
festina atque, ut coepisti, perge!: SALL. Iug. 102,9	10.08
fiat, ut speramus!: AVG. soliloq. 2,36,4	26.67
fiat.: PLAVT. Most. 1038; TER. Eun. 614; Haut. 1067	8.31
fieri non posse arbitror.: PLAVT. Cist. 5	24.80
finem ergo faciam.: PLIN. epist. 6,16,22	28.12
finem iam faciam.: CIC. Lig. 38	28.14
finem loquendi faciam.: ≈ SALL. Iug. 15,1	28.15
frustra tempus contero.: CIC. Q.Rosc. 41	18.24
fugit (irreparabile) tempus.: VERG. georg. 3,284	28.06
fui fortasse longior. – tu longior? non mihi quidem.: CIC. Tusc. 1,111 s. → 29.02	19.34
gaudeo vehementerque laetor.: CIC. S. Rosc. 136	26.51
geminat peccatum, quem delicti non pudet.: PVBL. SYR. G 11	25.56
gratiam habeo.: PLAVT. Pers. 539; TER. Ad. 887 → 18.31	22.29
gratias ago.: PLIN. epist. 6,16,1	22.23
gratias tibi (de donis tuis)!: AVG. conf. 10,31,46 (1,20,31)	22.24
habeo gratiam magnam tibi.: ≈ PLAVT. Most. 431	22.32
habeo gratiam.: AVG. soliloq. 1,30,1	22.30
habeo vobis gratiam.: PLAVT. Rud. 835	22.31
hac tu de re, quaero, quid sentias.: CIC. leg. 2,32	11.10
hactenus haec: HOR. sat. 1,4,63; SVET. Dom. 16,2	19.11
haec duo verba diligenter attendamus!: AVG. beat. vit. 31	14.20
haec enim scire desidero.: CIC. nat. 1,65	11.01
haec properantes scripsimus.: CIC. Att. 4,4	17.29
haec quaestio facile expeditur.: SEN. benef. 6,7,2	11.19
haec scripsi raptim.: CIC. Att. 2,9,1; 14,20,5	17.28
haec tractemus.: ≈ SEN. epist. 117,25 (<i>Das wollen wir behandeln.</i>)	13.11
haec vestimenta mihi natali meo mater donavit.: ≈ PETRON. 30,11	26.45
hanc autem rem facere non possum.: VVLG. 3 Reg. 20,9	12.06

hanc rem in aliud tempus differamus: ≈ CIC. Brut. 297 → 9.28-9.33	28.22
hanc unam syllabam mutare non possum.: ≈ SEN. epist. 58,7 (<i>Dieses eine Wörtchen kann ich nicht übersetzen.</i>)	14.24
has litteras credo interpretari alium posse neminem.: ≈ PLAVT. Pseud. 26	14.13
haud equidem adsentior.: CIC. leg. 3,26	24.36
heu me infelicem!: CIC. Tusc. 4,73	12.17
heu me miserum!: PLAVT. Aul. 721; TER. Andr. 646;	12.16
heu, heu, quotidie peius!: PETRON. 44,12	25.59
hic esto, quantum potes, et vigilantissime attende!: AVG. soliloq. 2,9,3	8.16
hic me mane!: PLAVT. Men. 1038	30.01
hoc autem hodie longum est, ut quaeramus.: AVG. beat. vit. 22	19.38
hoc doleo. – haec ego doleo.: ≈ OV. am. 2,5,59; PLAVT. Trin. 287	4.14
hoc est, quod dicere cupiebam.: AVG. soliloq. 1,19,4	7.38
hoc intellegamus necesse est.: CIC. Caecin. 49	15.01
hoc intellegere non possum.: ≈ CIC. nat. 1,71	15.08
hoc mihi dolet.: TER. Ad. 272; ≈ Eun. 93	4.13
hoc mihi erit vehementer gratum, idque ut facias, te etiam atque etiam rogo.: CIC. fam. 13,67,2	22.04
hoc mihi gratius facere nihil potes, idque ut facias, vehementer te rogo.: CIC. fam. 13,44	22.05
hoc non nego verum esse.: AVG. soliloq. 2,20,5	24.31
hoc nunc restat. – quid? – Marco ignoscas volo, quae mea causa fecit. – fiat!: ≈ TER. Haut. 1066 s.	23.08
hoc perspicuum est constatque inter omnes.: ≈ CIC. nat. 3,11	15.44
hoc primum a te peto, ne me loquentem interpelles, ne medio sermone meo proclames.: SEN. clem. 1,9,7	7.33
hoc sane planum est.: AVG. soliloq. 2,31,5 (<i>Das ist ganz eindeutig.</i>)	15.45
hoc satis est.: CIC. Quinct. 70	19.22
hoc te rogo, ne demittas animum.: ≈ CIC. ad Q. fr. 1,1,4	12.39
hoc uno verbo ‘unde’ significantur res duae (hoc verbum ‘unde’ utrumque declarat): et ‘ex quo loco’ et ‘a quo loco’.: ≈ CIC. Caecin. 87 s.	14.30
hoc valde te rogo.: CIC. fam. 13,64,1	22.01
hoc verbum quid valet?: CIC. off. 3,39	14.28
hoc verum est.: TER. Phorm. 206	24.32
hora iam octava est.: ≈ LIV. 45,36,2	1.03
horam non possum certam tibi dicere.: SEN. apoc. 2,2	1.02
hos libros legite, quaeso, studiose!: ≈ CIC. Cato 59	13.25
hos versus in nostrum sermonem mutare conamur.: ≈ SEN. epist. 107,10	14.09
huc ades!: VERG. ecl. 2,45; 7,9	16.12
huic est hodie natalis dies.: ≈ PLAVT. Pseud. 775	26.42
hunc diem suavem meum natalem agitemus amoenum.: PLAVT. Pers. 768	26.41
i ad tabulam, Henrice!: BORNEMANN	16.02
i prae, sequor.: TER. Eun. 908	29.41
i, obsecro, intro, subveni illis!: PLAVT. Rud. 657 s.	22.16
iam ad perorandum spectare videtur sermo tuus.: CIC. Brut. 292	19.05
iam adero.: TER. Eun. 765	30.11
iam ego hic adero.: PLAVT. Aul. 274	30.09
iam hic ero.: PLAVT. Pseud. 331; Rud. 439; 1224	30.07
iam intellego, quid dicas.: AVG. soliloq. 2,20,10	15.18
iam istuc quidem nihil negoti est.: CIC. Tusc. 1,16	17.23
iam perturbavi omnia.: TER. Andr. 601	18.14
iam redeo.: PLAVT. Stich. 523 (<i>Ich bin gleich wieder da.</i>)	30.04
iam rediit animus.: PLAVT. Truc. 367 (<i>Ich atme wieder auf.</i>)	12.56
iam satis est.: HOR. sat. 1,1,120; 1,5,13	19.23
iam teneo istud.: AVG. soliloq. 2,20,7	15.19
iam vero, Menaechme, satis iocatus es.: PLAVT. Men. 825	19.30

iam, inquam, hic adero.: TER. Andr. 715	30.12
id (mihi, nobis) fuit pergratum et iucundum.: ≈ CAES. civ. 1,86,1	22.36
id facere non possum.: ≈ CIC. or. 148	12.05
id mihi summo dolori est.: CIC. Att. 2,19,2	4.17
id mihi vehementer dolet.: TER. Ad. 682	4.16
id nullo modo Latine exprimere possum.: ≈ SEN. epist. 58,7	27.12
id te vehementer etiam atque etiam rogo.: CIC. Att. 11,12,2	22.02
id ut facias, te etiam atque etiam rogo.: CIC. fam. 13,45	22.03
id ut ignoscas, a te peto.: ≈ CIC. Brut. 16	23.01
idne est verum?: TER. Andr. 629	5.18
igitur de Catilinae coniuratione, quam verissime potero, paucis absolvam.: SALL. Catil. 4,3	8.01
igitur et laudo et gratias ago.: PLIN. epist. 9,24	22.28
ignosce!: TER. Haut. 1052	23.04
ignosces.: HOR. sat. 1,9,72	23.05
ignoscetis mihi, quod dixero.: PETRON. 50,7	23.07
ignoscite mihi, amici!: PETRON. 47,1	23.06
ille canora voce Latine legebat librum.: PETRON. 59,3	13.21
illud scire ex te cupio.: CIC. Vatin. 30	11.06
in hoc biduum vale!: TER. Eun. 190	29.04
in medias res!: HOR. ars 148	7.28
in morbo est; sanus non est.: ≈ CIC. Tusc. 3,9	4.10
in tempore an serius veni?: ≈ TER. Andr. 758; CIC. rep. 1,20	3.20
in tempore ipso mihi advenis.: TER. Andr. 974	3.21
in tres partes omnem hanc materiam dividam.: SEN. clem. 1,3,1	20.09
incidit in gravem morbum.: CIC. Att. 15,2,4	4.09
incipere!: Lat. viva 32	13.12
incipere! dimidium facti est coepisse.: AVSON. epigr. 15,1	7.16
incipiam.: SEN. epist. 95,11	7.19
incipiamus a primo!: SEN. benef. 2,26,2	7.12
incipiamus!: SEN. epist. 18,14; 19,1; 89,14; 117,7; nat. 5,7,1	7.13
incipite!: SEN. Herc.f. 100; VAL. FL. 4,206	7.18
indica mihi, si habes intelligentiam!: VVLG. Iob 38,4	15.24
indica mihi, si nosti omnia!: VVLG. Iob 38,18	15.25
indulgendum est animo dandumque subinde otium.: SEN. dial. 9,17,8	21.07
ingrediar in disputationem (sermonem): ≈ CIC. rep. 1,38	7.06
initium narrandi faciam.: SALL. Catil. 4,5	7.25
insanis, Paule; multae litterae te ad insaniam convertunt. – non insanio, optime Feste.: VVLG. Act. 26,24	20.13
inscribe sententiam tabulae!: BORNEMANN	17.07
insigniter!: APVL. apol. 73,2	25.23
intellegis? – intellego hercle.: PLAVT. Poen. 1103 s.	15.05
intellego, quid loquar.: CIC. Lig. 15	15.32
intellego.: PLAVT. Cas. 283; Merc. 737; TER. Andr. 729	15.21
intellexistis haec omnia?: VVLG. Mt. 13,51	15.02
intellexistin? (= intellexisti-ne): TER. Eun. 768	15.10
inter studia versandum est.: SEN. epist. 104,16	20.02
interpellare te nolo.: CIC. nat. 3,65	7.35
interrogabo te, et indica mihi!: VVLG. Iob 40,2 (7)	11.18
interrogabo te, et responde mihi!: VVLG. Iob 38,3; 42,4	11.17
intro veni!: cfr GEORGES, s.v. herein!	3.09
irrideor.: TER. Andr. 500	12.25
istuc volebam ego ex te percontarier.: PLAVT. Bacch. 190	14.29
ita credo.: CIC. Quinct. 39; leg. 2,46; AVG. quant. anim. 32; 45; soliloq. 1,12,6	24.72
ita Deus faxit, ut dicis.: AVG. soliloq. 1,9,7	26.70
ita di faxint!: PLAVT. Aul. 788; Pers. 652	26.69
ita est, ut dicis.: AVG. quant. anim. 20; soliloq. 1,18,2; 1,20,2	24.57

ita est.: PLAVT. Pseud. 466; TER. Andr. 54; CIC. rep. 2,33; AVG. mag. 7,1	24.54
ita facto opus est.: TER. Andr. 715	7.10
ita prorsus existimo.: CIC. Tusc. 1,10; 1,11; 2,14	24.73
ita res est.: TER. Haut. 158	24.66
ita se res habet.: CIC. Brut. 192; QVINT. 10,3,15	24.68
ita videtur.: AVG. mag. 25,1; 31,1; soliloq. 2,34,3	24.70
ita.: TER. Ad. 655; Eun. 697	24.64
itaque accipe intentus!: AVG. soliloq. 1,27,3	8.24
ite domum!: ≈ TER. Phorm. 782; Eun. 1094; Andr. 28	29.27
ite hac mecum!: PLAVT. Rud. 288	29.40
itera (iterum lege) sententiam!: BORNEMANN	14.03
iteradum éadem ista mihi!: CIC. Tusc. 2,44	14.02
Iulius non adest.: ≈ PLAVT. Pseud. 1114	3.04
laetare et gaude et meliora de Deo spera!: HIST. Apoll. 14	26.49
Latine me scitote loqui.: ≈ CIC. Verr. II 4,2	27.06
Latine non pessume loquebatur.: CIC. Brut, 210	27.08
Latine respondere.: SVET. Tib. 71	27.11
laudabile est.: ≈ CIC. fin. 3,27; off. 2,71	25.40
laudandum est opus.: PHAEDR. 4,22,7	25.38
laudem pariter et gratias ago.: ≈ PLIN. epist. 9,31,2	22.27
laudes gratiasque habeo magnas.: ≈ PLAVT. Asin. 545	22.34
laudo consilium (commentum) tuum.: PLAVT. Epid. 190 (Mil. 241)	25.36
laudo, laudo vos.: CIC. Phil. 4,3	25.34
lectionem vicesimam.	13.04
lege!: PLAVT. Pseud. 63; VVLG. Is. 29,12	13.13
liber tuus et lectus est et legitur a me diligenter et custoditur diligentissime.: CIC. fam. 6,5,1	13.32
libri et lectio veterum oratorum et poetarum confirmant praecepta Latine loquendi.: ≈ CIC. de orat. 3,48	27.17
libris me delecto.: CIC. Att. 2,6,1	20.04
libros lege!: PS.CATO monost. 26	13.24
librum tuum legi et, quantum diligentissime potui, adnotavi, quae commutanda, quae eximenda arbitrarer.: PLIN. epist. 7,20,1	13.31
licet eo reverti, unde venisti.: SEN. epist. 70,15	16.25
licetne pauca?: TER. Andr. 893	6.09
licetne paucis? – dicas.: PHAEDR. app. 17,5	6.08
lingua haeret metu.: TER. Eun. 977	12.09
litteras disce!: PS.CATO monost. 38	13.23
longe alia mihi mens est.: SALL. Catil. 52,2	24.39
longiores hoc loco sumus, quam necesse est.: CIC. off. 2,16	19.37
longius videtur recessisse a proposito oratio mea.: SEN. clem. 1,5,1	19.40
loquere iam, hic sum; quid enecas?: AVG. soliloq. 2,24,2	11.30
loquere nunciam!: PLAVT. Most. 474	7.01
loquere verbis praesentibus!: GELL. 1,10,4	11.29
loquere, audio.: TER. Phorm. 488	11.27
lusus animo debent aliquando dari.: PHAEDR. 3,14,12	21.06
magna laude dignum.: ≈ CIC. off. 1,60	25.44
magnopere est laudanda (ratio).: ≈ NEP. Milt. 3,6	25.45
male dicis!: TER. Andr. 754 (<i>Das tut mir leid.</i>)	25.87
male factum!: TER. Phorm. 751 (<i>Das ist schade!</i>)	25.85
male hercle factum!: PLAVT. Most. 458	25.86
malo non roges.: CIC. Tusc. 1,17	6.11
mane! iam redeo ad te.: PLAVT. Pseud. 1156 s.	30.02
mane! mane!: PLAVT. Aul. 655	30.16
manifestum est, et prorsus adsentior.: AVG. quant. anim. 15 → 15.40-15.46	24.07
mater mea te salutat.: ≈ FRONTO epist. ad M. Caes. 2,17,2	29.25

matura!: TER. Andr. 715	16.15
maxime laudabile est.: PLIN. nat. 11,38	25.41
me in summam expectationem adduxisti.: ≈ CIC. Tusc. 1,39	7.31
mea res agitur.: SEN. apoc. 9,6	11.42
melius, quaeso, ominare!: CIC. Brut. 329	26.62
memini et scio.: PLAVT. Curc. 384	13.06
meminisse haud possum.: PLAVT. Mil. 1047	14.33
merito te semper maxumi feci.: TER. Andr. 574	25.35
metuo, ne sero veniam.: PLAVT. Men. 989	3.19
mihi ita videtur.: CIC. Tusc. 1,9	24.71
miram rem video.: AVG. soliloq. 2,29,5	18.02
mirum somniavi somnium.: ≈ PLAVT. Rud. 597	2.10
miserum noli inridere!: PS.CATO monost. 52	12.28
mitte ista atque ad rem redi! – quam rem? quo redeam?: TER. Ad. 185 s.	6.24
morbo affectus est.: TER. Hec. 366	4.08
move ocius te!: TER. Andr. 731	16.17
mox ego huc revortar.: TER. Andr. 485	30.14
multa experiendo confiunt, quae segnibus ardua videntur.: ≈ TAC. ann. 15,59,2	12.43
multa tibi di dent bona!: PLAVT. Poen. 208; 687	26.56
multam operam frustra consumpsi.: ≈ CIC. Tusc. 1,103	18.21
multum legendum esse, non multa memento!: ≈ PLIN. epist. 7,9,15	20.07
multum profecisti.: AVG. soliloq. 1,18,1	25.30
nam aegrotat.: CIC. Att. 4,17,4	4.07
nam mi hodie natalis dies est, decet eum omnes vos concelebrare.: PLAVT. Pseud. 165	26.40
nascitur ex assiduitate laborum animorum hebetatio quaedam et languor.: SEN. dial. 9,17,5	21.11
ne cures, si quis tacito sermone loquatur!: PS.CATO 1,17	12.32
ne fueris curiosus!: SEN. dial. 5,11,1	11.40
ne istud dixeris!: PHAEDR. app. 13,4	5.23
ne longior sim, vale!: CIC. fam. 15,19,4 → 19.34	29.02
ne nos oscitatio aliena sollicitet: SEN. dial. 4,4,2	2.18
ne propera, otiosi sumus.: AVG. soliloq. 1,9,7 → 12.50	9.08
ne sis miser ante tempus!: SEN. epist. 13,5	12.27
nec in eadem intentione aequaliter retinenda mens est, sed ad iocos devocanda.: SEN. dial. 9,17,4	21.08
nec te collaudes nec te culpaveris ipse! hoc faciunt stulti.: PS.CATO 2,16	25.49
negare non possum.: AVG. mag. 14,5; soliloq. 1,16,4	24.33
negare non potes.: CIC. Verr. II 1,7	24.34
neminem riseris!: PS.CATO monost. 31	12.29
nemo sibi tantummodo errat, sed alieni erroris et causa et auctor est.: SEN. dial. 7,1,4	18.40
neque enim id possum intellegere.: CIC. fin. 4,36	12.03
nescio, quibus litteris scribatur Aeneae nomen.: ≈ AVG. conf. 1,13,22	17.19
nescio, quid tibi respondeam.: AVG. soliloq. 2,20,8	11.24
nihil ad rem pertinet.: SEN. nat. 1,5,1	9.24
nihil ad rem.: CIC. Tusc. 5,63; AVG. soliloq. 2,31,5	9.25
nihil aliud habeo, quod dicam.: AVG. soliloq. 2,21,5	6.07
nihil dico amplius.: CIC. Planc. 17	19.32
nihil difficile amanti puto.: CIC. or. 33	27.10
nihil est adhuc disputatum: CIC. rep. 1,20	3.29
nihil est morae tibi; ambula, actūtum redi! – illic sum atque hic sum.: PLAVT. Trin. 1109 s.	30.08
nihil est, quod metuas.: PLAVT. Pseud. 1067	17.22
nihil habeo, cur non adsentiar.: AVG. mag. 30,4	24.20
nihil habeo, quod contradicam: AVG. mag. 5,5; 15,1; soliloq. 2,3,6	24.19
nihil mihi inexpectatum aut novum nuntias.: ≈ VAL. MAX. 5,10 ext.3	11.45
nihil novi video.: SEN. epist. 24,26	5.15
nihil novi vobis adferam.: CIC. rep. 1,21	5.14

nihil resisto.: AVG. soliloq. 2,2,2	24.24
nihil te interpellabo; continentem orationem audire malo.: CIC. Tusc. 1,16	7.34
nihil urget.: CIC. fam. 5,12,2	30.22
nihil vos moramur.: HIST. AVG. CAPITOL. Aur. 10,3 → 19.17	29.03
nil ad me attinet.: TER. Ad. 134	6.20
nil est dictu facilius.: TER. Phorm. 300	14.19
nil est.: PHAEDR. 3,7,17	11.35
nil mihi respondes?: TER. Ad. 641	11.22
nimio plus sapio sedens.: PLAVT. Most. 1103	16.04
nisi molestum est, repete, quae coeperas!: CIC. nat. 1,17	14.07
noli desistere coeptis!: PS.CATO 1,9	12.59
noli gemere!: AVG. soliloq. 2,24,1	17.13
noli istuc, quaeso, dicere!: PLAVT. Merc. 934	5.21
noli timere, sed loquere!: VVLG. Act. 18,9	11.28
noli, obsecro te, istuc dicere!: SEN. epist. 27,8	5.22
noli, obsecro, istum disturbare!: ≈ VAL. MAX. 8,7 ext. 7	22.14
nollem factum.: TER. Ad. 165	23.22
nomen 'amicitiae' ductum est e verbo 'amandi': ≈ CIC. fin. 2,78	14.31
nomen tabulae inscribas.: ≈ SEN. epist. 60,4	17.09
non apto tempore me interpellastis.: HIST. Apoll. 19	7.37
non contravenio.: AVG. soliloq. 1,28,4	24.18
non credo.: CIC. off. 3,95	24.81
non dissentio a te.: CIC. rep. 1,31	24.38
non est ita.: CIC. Rab. Perd. 29; off. 1,158; AVG. conf. 1,13,22	24.84
non est mirandum.: AVG. soliloq. 1,15,5	18.03
non est satis.: CIC. agr. 1,12; AVG. soliloq. 1,8,3	25.50
non est, quod multa loquamur.: HOR. epist. 2,1,30	19.18
non est, quod timeas.: PHAEDR. 2,1,7; app. 12,9	17.21
non hercle intellego.: TER. Andr. 194	14.16
non invitus assentior.: AVG. soliloq. 2,18,8	24.13
non ita est profecto.: CIC. S. Rosc. 121	24.86
non ita est.: TER. Andr. 386; CIC. div. in Caec. 16; leg. 1,18	24.85
non liquet mihi.: QVINT. 9,3,97; ≈ CIC. Caecin. 29; GELL. 14,2,25	15.42
non mihi respondes?: TER. Andr. 743	11.21
non observatis, quantum iam temporis transierit.: SEN. dial. 10,3,4	28.02
non opinor.: TER. Andr. 367; CIC. inv. 1,56; TERT. spect. 2	24.82
non possum [legere].: VVLG. Is. 29,11	12.07
non possum magis.: SEN. benef. 6,7,1 (<i>Mehr kann ich nicht.</i>)	21.01
non possum tibi dicere.: ≈ SEN. epist. 29,6	12.02
non possum, de his interrogatus, quin ea sine ulla deliberatione concedam.: AVG. soliloq. 2,22,3	24.21
non possumus facere, quod petitis.: VVLG. Gen. 34,14	28.09
non potest fieri.: TER. Ad. 530; AVG. soliloq. 2,4,2 (<i>Das geht nicht.</i>)	12.33
non potest ita fieri.: VVLG. Ex. 8,26	12.34
non potest melius.: CIC. de orat. 3,101; HIST. Apoll. 34	25.18
non queo plura iam scribere.: CIC. fam. 14,4,3	17.30
non repugnabo.: CIC. Lucull. 128	24.26
non satis intellexi, quid verba ista sibi vellent.: ≈ CIC. leg. 3,33	14.21
non sum tam demens, ut aegrotare cupiam.: SEN. epist. 67,4	4.18
non tenebo te pluribus.: CIC. fam. 11,16,3	29.01
nondum satis liquet.: ERASM. Ciceronianus (Wiss. Buchges., Bd. VII, S. 38)	15.43
nos ad audiendum parati sumus.: CIC. Tusc. 1,17	8.32
nos salvae sumus.: PLAVT. Truc. 950	1.11
nugas agis.: PLAVT. Men. 621	16.05
nullo modo id possum credere.: AVG. soliloq. 2,33,3	24.40
nullum magnum ingenium sine mixtura dementiae fuit.: SEN. dial. 9,17,10	20.16

nullus liber est tam malus, ut non aliqua parte prosit.: ≈ PLIN. epist. 3,5,10	20.19
nullus sum.: TER. Andr. 599; Eun. 1023	12.24
num hoc intellegis?: ≈ TER. Phorm. 846; Andr. 201	14.14
num Latine scit?: CIC. Phil. 5,13	27.07
num quidnam novi? – nihil sane.: CIC. de orat. 2,13	5.13
num tu intellegis, quid hic narret?: TER. Phorm. 846	15.07
numquid aliud? – ut quam primum possis redeas!: PLAVT. Capt. 448	30.03
numquid vis aliud?: TER. Eun. 191	6.02
numquid vis?: PLAVT. Am. 542; TER. Ad. 432; HOR. sat. 1,9,6	6.01
nunc a te librum meum cum adnotationibus tuis exspecto.: PLIN. epist. 7,20,2	20.21
nunc ad ea, quae scripsisti.: CIC. Att. 3,8,3	17.32
nunc ad institutam disputationem revertamur!: CIC. div. 2,7	9.16
nunc claudite libros!: Lat. viva 31; ≈ AVG. conf. 8,12,30	20.22
nunc demum intellego.: TER. Haut. 253; PHAEDR. 1,12,13	15.17
nunc demum redit animus.: TAC. Agr. 3,1 (<i>Jetzt endlich kehrt der Mut zurück.</i>)	12.55
nunc demum venis? ubi eras?: TER. Ad. 233 s.	3.18
nunc eadem illa, quaeso, audite et diligenter, sicut adhuc fecistis, attendite!: CIC. Verr. II 4,102	8.10
nunc ego teneo.: PLAVT. Capt. 697	15.23
nunc intellexi.: PLAVT. Cist. 624	15.16
nunc loquere!: TER. Haut. 93	7.02
nunc Lucilium, si ipsi commodum est, audiamus!: CIC. nat. 2,1	8.35
nunc mihi temporis eius, quod mihi ad dicendum datur, quoniam in animo est causam omnem exponere, habenda ratio est diligenter.: CIC. Verr. II 1,32	28.01
nunc places, nunc ego te laudo.: PLAVT. Epid. 150	25.33
nunc reliqua attende!: CIC. Phil. 13,30	19.01
nunc respondeto ad ea, quae rogavero.: CIC. Vatin. 10	11.16
nunc sum integer satiusque somno.: ≈ LIV. 2,65,1	2.08
nunc tempta, quomodo tibi cedat res!: ≈ SEN. clem. 1,9,6	12.42
nunc tu fac attentum te praebeas!: RHET. Her. 3,1	25.89
nunc tuae sunt partes.: CIC. Verr. II 1,65 (<i>Jetzt bist du an der Reihe.</i>)	13.14
o casum mirificum!: CIC. Att. 16,13,1 (ed. Kasten 16,14,1)	25.60
o di boni, rem perditam!: CIC. Att. 1,16,5	25.63
o diem laetum!: PLIN. epist. 6,11,1	26.46
o factum male!: CATVLL. 3,16	25.61
o quam diu te non vidi!: FRONTO epist. ad M. Caes. 2,7	4.03
o rem foedam!: CIC. Att. 10,4,8	25.64
o rem incredibilem!: CIC. Quinct. 80	25.65
o rem miseram!: CIC. Att. 10,4,5	25.66
o rem perditam!: CIC. Att. 9,18,2	25.62
o rem undique miseram!: CIC. 10,11,4	25.67
obsecro, mi ignoscas.: TER. Haut. 1049	23.03
occuldi.: PLAVT. Aul. 713; TER. Ad. 355; Andr. 592; Eun. 292	12.23
octava semis hora est.: MENGE 214,1	1.04
omne initium difficile.: Sprichwort (Herhold)	7.20
omni laude dignum.: ≈ CIC. Lig. 2	25.42
omnia, quae tu vis, ea cupio.: PLAVT. Pers. 766	26.09
omnibus in rebus gravis est inceptio prima.: WANDER, Dt. Sprichwörterlex., s.v. Anfang 2	7.21
omnino adsentior.: AVG. mag. 2,5; 8,1	24.09
omnis res est iam in vado.: TER. Andr. 845	12.62
operam et sedulitatem tuam laudare possum.: ≈ CAEL. ap. CIC. fam. 8,11,2	25.37
opportune advenis.: TER. Haut. 179	3.24
optato advenis.: TER. Andr. 533	3.26
optime hercle, perge!: PLAVT. Merc. 977	10.07
optime omnino!: AVG. soliloq. 1,19,5	25.25

optime!: CIC. Brut. 52; 282; Tusc. 1,119; Quinct. 79	25.24
optumest! (= optime est!): PLAVT. Asin. 786; Capt. 10; Merc. 1009	25.26
ordire igitur!: CIC. leg. 2,7	7.09
oro atque obsecro te, ne te difficilem amicis et intractabilem praestes.: SEN. dial. 6,5,1	22.15
oro, ut imprudentiae des veniam.: ≈ PHAEDR. 4,21,5 s.	23.16
otium non est.: PLAVT. Merc. 374 (<i>Dazu habe ich jetzt keine Zeit.</i>)	21.16
palam age; nolo ego murmurillum neque susurrum fieri.: PLAVT. Rud. 1404	11.37
parcendum est valetudini.: AVG. soliloq. 1,23,6	21.02
pati nequeo.: PLAVT. Aul. 726	12.26
patienter hoc ferendum est.: VAL. MAX. 4,1 ext. 3	12.60
paucis verbis tria magna peccata.: CIC. Tusc. 3,47	18.12
peccatum extenuat, qui celeriter corrigit.: PVBL. SYR. P 40	25.55
pedetemptim, quaeso!: AVG. soliloq. 2,4,3	9.09
per totam noctem optime dormivi.: Lat.Viv. 13	2.05
perdidisti omnem operam.: PLAVT. Epid. 132	25.88
perdormiscin usque ad lucem? ≈ perdormisco.: PLAVT. Men. 928	2.03
perendinus dies meus dies festus erit.: FRONTO epist. ad M. Caes. 2,17,1	26.43
pergamus ergo ad reliqua, et institutum ordinem persequamur!: CIC. Brut. 158 → 9.02	10.19
perge de Caesare et redde, quae restant!: CIC. Brut. 258	10.14
perge porro dicere!: PLAVT. Trin. 777	10.01
perge potius ad cetera!: AVG. quant. anim. 51	10.13
perge potius, ut coepisti!: AVG. mag. 21,4	10.10
perge tu!: PLAVT. Pseud. 362	10.03
perge!: TER. Ad. 650; Andr. 363; 926	10.02
perge, quaeso!: CIC. leg. 1,22; AVG. soliloq. 2,17,1	10.04
perge, quaeso, nec enim imperite exorsus es.: CIC. phil. frg. V 28	10.05
perge, ut coeperas!: PLAVT. Pers. 809; CIC. leg. 3,1; 3,14 → 14.06	10.11
perge, ut coepisti: PLIN. epist. 7,8,2; AVG. soliloq. 2,2,6 → 14.05	10.09
pergratum est mihi, quod tam diligenter libros Plinii lectitas.: ≈ PLIN. epist. 3,5,1	20.20
pergratum mihi feceris, si dederis operam.: ≈ CIC. fam. 13,25	22.35
perii, interii, occidi!: PLAVT. Aul. 713	12.22
perii.: PLAVT. Aul. 713; TER. Andr. 346; Eun. 326	12.20
perlege, quodcumque est!: OV. her. 4,3	13.27
peropportune venis.: CIC. nat. 1,15	3.25
persevéra, ut coepisti, et, quantum potes, propera!: SEN. epist. 7,8	12.58
pertexe modo, Antoni, quod exorsus es!: ≈ CIC. de orat. 2,145	10.06
piger ipse sibi obstat.: SEN. epist. 94,28	25.57
planissimum.: AVG. soliloq. 2,17,5	15.46
plena errorum sunt omnia.: CIC. Tusc. 1,105	18.13
ponite / deponite libros!: Lat.Viv. 32; ≈ CIC. Tusc. 1,24 (cum posui librum)	20.23
possum multa tibi veterum praecepta referre.: SEN. epist. 124,1	20.08
postea, si ita vobis est commodum, loquemur aliquid, nisi forte in crastinum differre mavultis.: CIC. de	28.21
posterius ista videbimus.: AVG. soliloq. 1,21,4	9.31
potin ut desinas? – cur, quaeso?: TER.Ad. 539; CIC. Tusc. 1,10	6.25
prae gaudio, ubi sim, nescio.: TER. Haut. 308	26.53
praetereamus igitur praecepta Latine loquendi.: CIC. de orat. 3,48	27.18
praeteriit tempus.: TER. Eun. 542	28.04
precor, ut tibi prospera omnia contingant.: ≈ PLIN. epist. 10,1,2	26.08
pretium est operae attendere.: PHAEDR. 2,5,6	8.23
probe!: TER. Andr. 418	25.20
probo artem, peritiam laudo, miror diligentiam.: HIST. Apoll. 27	25.47
profer, si quid habes!: AVG. soliloq. 2,22,1	11.32
proficiscere ad reliqua!: AVG. soliloq. 2,31,1	10.18
promite libros!: ≈ CIC. fin. 3,8	13.01

prope est omnino ut assentiar.: AVG. soliloq. 2,21,3	24.02
propera hanc perlegere, quaeso, epistulam!: PLAVT. Pseud. 993	13.28
propera perlegere epistulam ergo! – id ago, si taceas modo.: PLAVT. Pseud. 997	13.29
propera!: PLAVT. Rud. 1370; TER. Andr. 299; 979	16.14
propera, amabo!: PLAVT. Bacch. 100	22.10
properato opus est.: ≈ PLAVT. Trin. 807 (properatost opus); CIC. Mil. 49 (properato opus esset)	30.20
prorsus assentior.: CIC. leg. 2,12; 2,17; AVG. quant. anim. 66	24.06
prorsus cedo.: AVG. soliloq. 2,10,3	24.23
prorsus consentio.: AVG. soliloq. 2,34,4 (<i>Ich bin völlig einverstanden.</i>)	24.08
prorsus explicasti, quod volebam.: AVG. soliloq. 2,30,3	7.39
prorsus ita est: CIC. leg. 3,26; AVG. soliloq. 1,12,7	24.63
prorsus non dubito.: AVG. soliloq. 2,31,5	24.74
prosperè omnia cedunt.: SALL. Catil. 52,29	12.64
pulchre mehercule dictum et sapienter!: TER. Eun. 416	25.05
pulchre, bene, recte!: HOR. ars 428	25.21
purgare volo me.: PLAVT. Mil. 497	23.21
quae legeris, memento!: PS.CATO monost. 27	13.30
quae res bene vortat mi et vobis!: PLAVT. Curc. 729	26.25
quae res bene vortat!: PLAVT. Trin. 500	26.24
quae res tibi bene feliciterque vortat!: ≈ PLAVT. Aul. 787	26.26
quaerimus verbum Germanicum par Latino et quod idem valeat.: ≈ CIC. fin. 2,13	14.34
quam benigne!: CIC. Phil. 13,35 → 22.37	23.26
quam gaudeo!: TER. Ad. 444	26.50
quam lectionem heri (nudius tertius, novissime) tractavimus?: BORNEMANN	13.03
quam rem agis? quid agis?: TER. Haut. 942; 947	18.04
quamobrem tute id non facis?: TER. Andr. 727	12.04
quando consurges e somno tuo?: VVLG. Prov. 6,9	25.91
quando reparabimus nos ipsos relaxando animo ab intentione?: AVG. conf. 6,11,18	21.03
quantas pro viribus possum gratias ago.: AVG. beat. vit. 36	22.26
quare despèras, antequam temptes?: SEN. benef. 5,23,2	12.36
quid ad haec dici potest?: CIC. div. in Caec. 52	15.36
quid ad haec possumus dicere?: CIC. agr. 2,76	15.37
quid ad haec respondeam?: CIC. Tull. 54	11.23
quid ad me, si quis non intellegat?: AVG. conf. 1,6,10	15.15
quid ad rem?: SEN. benef. 4,40,3	9.23
quid agam, nescio.: TER. Eun. 711	17.02
quid ais? – id, quod res est.: TER. Eun. 748	5.19
quid aliud tibi vis?: TER. Haut. 331 (<i>Was willst du noch?</i>)	6.03
quid censes?: PLAVT. Merc. 564; LIV. 1,32,11	11.09
quid clamas?: PLAVT. Bacch. 872	8.18
quid clamitas?: TER. Andr. 767	8.19
quid cogitas?: SEN. dial. 9,12,2	5.33
quid cunctaris? quid cessas?: SEN. dial. 10,9,2	6.21
quid de ceteris dicis?: AVG. soliloq. 2,32,1	11.12
quid dicam, nescio.: CIC. Att. 2,16,4	17.03
quid dicis?: CIC. Verr. II 5,5; SEN. epist. 122,13	11.13
quid dixti? (= dixisti): TER. Andr. 593	8.03
quid ego ex te audio?: PLAVT. Trin. 1080	5.20
quid ego feci?: PLAVT. Merc. 625; Trin. 1165; TER. Haut. 563	18.06
quid ego nunc faciam?: PLAVT. Most. 1149	17.01
quid ergo cunctamur?: AVG. soliloq. 2,33,4	7.30
quid ergo est?: CIC. Cluent. 144; PETRON. 30,11; VVLG. Act. 21,22	5.08
quid ergo scire vis?: AVG. soliloq. 1,7,1	11.02
quid est Germanice (, quod est Latine) ‘virtus’?: Lat.Viv. 33	14.32
quid est hoc?: AVG. conf. 1,6,10	5.03

quid est id? – timor praepedit dicta linguae.: PLAVT. Cas. 653	12.12
quid est negoti?: PLAVT. Most. 458	5.07
quid est, inepta? quid tibi vis? quid rides?: TER. Eun. 1007	12.31
quid est, obsecro?: PLAVT. Truc. 889	5.02
quid est, quod exspectetis?: CIC. Cael. 23	30.18
quid est? non intellego.: PLAVT. Most. 475	15.06
quid est? quid ridetis?: PLAVT. Aul. 718	12.30
quid est?: PLAVT. Most. 457; TER. Hec. 431	5.01
quid exspectas?: CIC. Verr. II 1,94	30.17
quid exspectatis amplius?: CIC. Verr. II 2,174; Cael. 55	30.19
quid exspectatis, quid quaeritis amplius?: CIC. Verr. II 2,19	6.05
quid faciam amplius? – quid facias?: TER. Ad. 732 s.	17.05
quid facis, infelix? cur festinas ad Orcum?: ≈ APVL. met. 6,29,4	25.72
quid facis?: OV. fast. 2,386; her. 5,115; 8,7	18.05
quid factum est?: TER. Eun. 325	5.10
quid festinas?: TER. Ad. 323	9.07
quid fiet?: SEN. dial. 10,8,5	25.73
quid fit? quid agitur?: TER. Ad. 883	5.09
quid habes, quod mihi opponas?: CIC. Phil. 2,8	24.15
quid hic conterimus operam frustra?: TER. Phorm. 209	18.23
quid hoc est rei?: CVRT. 10,2,17	5.05
quid hoc est?: TER. Hec. 314; CIC. Verr. II 4,7; SEN. epist. 39,2	5.04
quid hoc rei est?: TER. Ad. 175; LIV. 3,17,2	5.06
quid hoc sibi velit, non intellego.: ≈ CIC. Cato 66	14.17
quid hoc tristius?: CIC. div. 2,79	25.79
quid hoc turpius?: CIC. Pis. 49	25.80
quid id ad me attinet?: PLAVT. Trin. 978; CIC. Tusc. 1,76	6.17
quid id ad me?: PLAVT. Men. 722; CIC. Att. 1,13,6	6.18
quid id est, quaeso?: PLAVT. Asin. 735	25.81
quid id refert tua?: PLAVT. Cas. 330; Rud. 177	11.39
quid igitur faciam?: TER. Eun. 46	8.20
quid in Latina lingua excellentius Cicerone inveniri potest?: AVG. mag. 16,1	27.01
quid istuc ad me?: PLAVT. Poen. 1021; Rud. 1106	6.19
quid istuc, quaeso? qui istic mos es? itane fieri oportet?: TER. Haut. 562	16.07
quid me decipis?: CIC. Tusc. 2,29	25.82
quid me voluisti?: PLAVT. Mil. 1025	5.29
quid me vultis?: PLAVT. Merc. 868	5.30
quid mihi hoc loco respondebis?: CIC. Verr. II 5,45	15.26
quid mihi respondes?: TER. Ad. 499	11.20
quid morbi est? – febris.: ≈ TER. Hec. 357	4.11
quid multa verba?: TER. Eun. 568	19.15
quid multa?: CIC. Verr. II 4,62; de orat. 1,93; Att. 1,13,3; PHAEDR. 2,4,23; PETRON. 76,2; PLIN. epist. 7,25,5	19.16
quid multis moror?: TER. Andr. 114 → 29.03	19.17
quid narras? – id, quod audis.: AVG. soliloq. 2,23,2	5.17
quid narras?: TER. Eun. 671; Phorm. 136	5.16
quid nos decipimus?: SEN. epist. 50,4	25.84
quid novi?: PETRON. 8,1	5.11
quid nunc fiet?: TER. Phorm. 219	25.74
quid nunc taces?: TER. Phorm. 385	14.15
quid nunc tibi vis?: PLAVT. Mil. 1050	5.28
quid nunc, quod restat?: TER. Ad. 947	19.02
quid nunc? – quid est?: PLAVT. Asin. 661	5.32
quid nunc?: PLAVT. Most. 722; Pseud. 1329	25.75
quid ommutuistis? quid tacetis?: APVL. apol. 102,6	11.34
quid opus est verbis?: PLAVT. Cist. 94 (opust); TER. Eun. 632	19.20

quid plura?: CIC. leg. 2,3	19.14
quid praeterea novi? quid? nihil.: PLIN. epist. 3,14,6	6.06
quid quaeris?: CIC. Att. 5,1,4; 10,4,11; fam. 2,9,2	6.22
quid refert?: PLAVT. Trin. 978; CIC. Tusc. 1,76; SEN. epist. 26,7	6.23
quid scribam?: PLAVT. Bacch. 731	17.08
quid sedes? quid exspectas?: ≈ CIC. Verr. II 4,17	16.16
quid sedetis? cur non consurgitis atque disceditis?: ≈ CIC. Verr. II 3,208	29.28
quid sibi vult iste turbatus animus?: HIST. Apoll. 2	25.76
quid sit gestum novi, quaeris.: CIC. Att. 11,4	5.12
quid sit hoc, aperiā.: SEN. epist. 65,5	15.13
quid somniasti?: PLAVT. Mil. 382	2.09
quid stas? quid cessas?: TER. Andr. 979	3.30
quid taces?: PLAVT. Merc. 893; TER. Eun. 88; CIC. Catil. 1,8; Quinct. 79	11.33
quid tandem id ad rem?: CIC. leg. 1,53	9.21
quid tandem id est?: CIC. leg. 2,34	25.77
quid te ipse decipis?: SEN. epist. 4,9	25.83
quid tibi ergo videtur?: AVG. soliloq. 2,19,1	11.08
quid tibi est?: PLAVT. Most. 1108; Curc. 236	16.10
quid tibi mali factum est?: SEN. epist. 78,24	25.78
quid tibi videtur?: PHAEDR. 4,7,17	11.07
quid tibi vis?: TER. Eun. 559; SEN. epist. 14,13	5.26
quid tristis es?: TER. Ad. 82	17.17
quid tu agis?: PLAVT. Cas. 229; Epid. 9	1.25
quid tu confusus?: PHAEDR. app. 20,3	12.01
quid tu lacrimas?: TER. Hec. 355	17.16
quid tu tibi vis?: TER. Eun. 798	5.27
quid tu tristis es?: PLAVT. Men. 810	17.18
quid tu? recten atque ut vis vales?: PLAVT. Aul. 183	1.26
quid verbis opus est?: PLAVT. Trin. 553; TER. Andr. 99 (opust)	19.19
quid vis amplius?: AVG. soliloq. 1,17,9	6.04
quid vis tibi?: TER. Haut. 61	5.25
quid vis?: PLAVT. Cas. 350; Most. 1037; TER. Andr. 762	5.24
quid vos?: PETRON. 26,9	5.31
quid vult sibi haec oratio?: TER. Haut. 615	14.22
quid, hoc intellexti? (= intellexisti): TER. Andr. 201	15.09
quid, quaeso?: AVG. soliloq. 2,29,5	8.04
quid? quid aliud volui dicere?: TER. Eun. 504	9.03
quidquid dixerō, satis non est.: FRONTO epist. ad M. Caes. 4,7,2	25.19
quiescas!: TER. Andr. 598 (<i>Sei unbesorgt!</i>) → 9.07-9.10	12.46
quin tu animo bono es!: TER. Ad. 543	12.49
quin tu otiosus esto!: TER. Ad. 533	12.50
quin venis, quando vis, intro?: PLAVT. Am. 972	3.08
quin venis?: PLAVT. Most. 1131	16.09
quis (homo) est? (– ego sum.): TER. Andr. 686 (965)	3.07
quis est enim, qui hoc non intellegat?: CIC. Phil. 4,4	15.31
quis hic loquitur?: TER. Eun. 86; Haut. 517	8.02
quis hoc dixerit?: AVG. quant. anim. 50; soliloq. 1,10,4; 2,33,4	24.41
quis hoc dubitet?: AVG. soliloq. 2,2,2	24.76
quis hoc non intellegit?: CIC. Verr. II 1,9	15.03
quis hoc non perspicit?: CIC. Verr. II 1,9	15.04
quis negat?: AVG. soliloq. 2,29,3	24.35
quo innumerabiles libros? onerat discentem turba.: SEN. dial. 9,9,4	20.17
quo nunc is? – domum.: TER. Eun. 363	29.37
quo tu vadis?: VVLG. Zach. 2,2	29.36
quo vadis?: VVLG. Gen. 32,17; Io. 13,36; 14,5; 16,5	29.35
quod bene vertat!: LIV. 1,28,1; 3,35,8; 3,62,5	26.23

quod bonum faustumque sit tibi domuique tuae!: SVET. Aug. 58,2	26.30
quod bonum, faustum felixque sit vobis ac rei publicae!: LIV. 10,8,12	26.29
quod bonum, faustum felixque sit!: LIV. 1,17,10	26.28
quod bonum, faustum, felix fortunatumque sit!.: ≈ CIC. div. 1,102	26.27
quod di omen avertant!: CIC. Phil. 3,35; fam. 12,6,2	26.64
quod hodie non est, cras erit.: PETRON. 45,2	9.33
quod Iuppiter omen avertat!: CIC. Mur. 88	26.63
quod potes, id tempta (temptato)!: PS.CATO 4,33 (3,14)	12.41
quod satis est, dormi!: PS.CATO monost. 19 (<i>Schlafe ausreichend!</i>)	2.15
quod superest, scribite, quaeso, quam accuratissime, quicquid veniet in mentem.: ≈ CIC. Att. 9,19,4	19.06
quod ut facias, ita a te peto, ut maiore studio magisve ex animo petere non possim.: CIC. fam. 11,22,2	22.06
quod utinam numquam evenisset!: APVL. apol. 72,1	23.23
quodcumque optes, tibi velim contingere.: PLAVT. Cist. 497	26.07
quomodo dormivisti?: CAPELL. 111	2.01
quomodo salvae estis?: PLAVT. Rud. 365	1.10
quot (vos) estis?: MENGE 81,4	3.02
quot discipuli in classe sunt?: MENGE 214,14	3.01
quota hora est?: ≈ HOR. sat. 2,6,44	1.01
quousque eadem?: SEN. epist. 24,26; 89,18; dial. 9,2,15	25.58
recita distincte et clare!: ERASM. Colloquia fam. (Wiss. Buchges., Bd. VI, S.48)	13.18
recita primam sententiam!: BORNEMANN; ≈ PLAVT. Pseud. 49	14.01
recita quaeso clarius!: APVL. apol. 69,5	13.19
recte admones.: TER. Andr. 953; CIC. Verr. II 4,5	25.08
recte dicis, et res se sic habet.: CIC. leg. 1,36	24.48
recte dicis. incipe!: TER. Eun. 612. HOR. epist. 1,2,41	7.17
recte dicis.: PLAVT. Merc. 1003; TER. Eun. 612; CIC. leg. 1,36; AVG. mag. 16,4	24.47
recte edepol mones.: PLAVT. Most. 842	24.45
recte facis.: PLAVT. Trin. 197	24.49
recte factum iudico.: PLAVT. Epid. 707	24.50
recte meministi.: PLAVT. Pseud. 1156	24.43
recte mones.: PLAVT. Bacch. 330; Pseud. 1050	24.44
recte putas.: TER. Andr. 141	24.46
recte requiris.: CIC. leg. 2,62; Tusc. 2,26; Brut. 183	24.42
recte respondisti.: VVLG. Lc. 10,28	15.27
recte sane!: TER. Ad. 417	24.51
recte! probe! pulchre!: TER. Eun. 773 s.	24.53
rectissime!: CIC. leg. 1,20	24.52
redde cetera!: CIC. leg. 2,34	10.15
redi cito! – iam ego hic ero.: PLAVT. Men. 225	30.05
redi, quaeso, ad locum tuum!: BORNEMANN	18.33
redito huc circiter meridie!: PLAVT. Most. 579	30.23
relaxa modo paulum animum!: CIC. Brut. 21	21.15
reliquum est, ut te orem, ut valetudini tuae, si me et tuos omnis valere vis, diligentissime servias.: CIC. ad Q. fr. 1,1,46	29.26
reliquum tempus studiis impendamus!: ≈ PLIN. epist. 6,20,2	20.03
rem enarrato omnem ordine!: TER. Ad. 351	9.05
rem palam esse intellego.: PLAVT. Cist. 627	15.33
rem tene, verba sequentur.: CATO frg. 15	9.04
rem tenes.: TER. Andr. 349	15.29
res age, quae prosunt!: PS.CATO 4,7	16.08
res apparet.: TER. Ad. 964 → 24.07	15.40
responde! – nec quid agam nec quid tibi respondeam, scio.: ≈ TER. Ad. 180; 485 s.	11.25
respondi studere me malle.: PLIN. epist. 6,16,7	20.01

restat, ut pauca de ... dicam.: LIV. 24,8,9	19.03
rogitas, ut noctu somnum ceperim?: PLAVT. Mil. 709	2.04
saepe impetravit veniam confessus reus.: PHAEDR. 3 epil. 22	23.15
salva res est.: PLAVT. Aul. 207; Rud. 1037; TER. Ad. 643 → 1.21; 3.14	12.61
salva sis! – et tu!: PLAVT. Truc. 123	1.16
salva sis!: PLAVT. Men. 776; Mil. 902	1.14
salva sum, quia te esse salvum sentio.: PLAVT. Epid. 558	1.24
salve multum!: PLAVT. Men. 775; TER. Hec. 82	1.19
salve! quid agitur?: PLAVT. Pseud. 457	1.18
salve!: PLAVT. Bacch. 246; Rud. 852; Truc. 359	1.12
salvete pariter omnes!: ERASM. op. omn. I/3, p. 126,41	1.08
salvete!: PLAVT. Capt. 479; Trin. 1163; TER. Andr. 800	1.07
salvete, puellae!: PLAVT. Rud. 263	1.09
salvi sumus.: PLAVT. Asin. 320	1.23
salvom te advenisse peregre gaudeo.: PLAVT. Most. 805; ≈ TER. Ad. 80	3.13
salvum te advenire gaudeo.: PLAVT. Poen. 686; TER. Eun. 976	1.20
salvus sis! – et tu salve!: PLAVT. Stich. 316	1.15
salvus sis! – ut vales? – non male. quid agis?: PLAVT. Most. 718 s.	1.17
salvus sis!: PLAVT. Epid. 549; TER. Andr. 802	1.13
salvus sum.: PLAVT. Am. 331	1.22
sane hercle ut dicis.: TER. Eun. 607	24.78
sane quidem, quamquam ista mihi tua fuit periucunda a proposita oratione digressio.: CIC. Brut. 292	19.42
satin intellegis?: PLAVT. Most. 646; Poen. 171	15.12
satin salve? – minime.: LIV. 1,58,7 → 1.21; 12.61	3.14
satin salve? dic mihi!: PLAVT. Trin. 1177; TER. Eun. 978 → 3.14; 12.61	1.21
satis iam verborum est.: TER. Phorm. 436	19.25
satis superque dictum est (contra Epicurum):. CIC. nat. 2,2	19.28
scio plus, quam tu me arbitrare.: PLAVT. Cas. 243	15.39
scire aliquid laus est; culpa est nil discere velle.: PS.CATO 4,29	25.48
scis, quid sit faciendum tibi.: ≈ PHAEDR. 2,6,9	25.51
scribam ergo, quod vis, sed meo more.: SEN. epist. 39,2	17.26
scribe, quaeso, quadrata littera: „cave canem!“: ≈ PETRON. 29,1	17.24
scripsistine haec, quae lecta sunt?: ≈ APVL. apol. 70,1	17.31
sed ad inceptum redeo.: TAC. ann. 4,33,4	9.17
sed ad instituta redeamus!: CIC. Brut. 220	9.13
sed ad ista alias.: CIC. nat. 2,1 → 28.22	9.28
sed ad propositum (revertamur)!: CIC. Att. 14,1,2 (off. 2,35)	9.19
sed ad rem redeamus!: CIC. fin. 1,65	9.18
sed ad rem ut veniam, ...: CIC. Att. 14,16,2	7.23
sed ad rem venio.: CIC. Att. 16,15,1	7.22
sed ad sermonem institutum revertamur!: CIC. Brut. 244	9.14
sed audiamus ipsum!: CIC. fin. 2,96	8.36
sed aveo audire, tu ipse, Cotta, quid sentias.: CIC. nat. 2,2	11.11
sed de hoc, ut dictum est, alias videbimus.: AVG. soliloq. 2,30,5	9.30
sed ea ipsa, quae dixi, sentio fuisse longiora.: CIC. Cato 55	19.36
sed ea, quae restant, audiamus!: CIC. leg. 3,26	8.37
sed est, quod abs te mihi ignosci pervelim.: CIC. Att. 1,1,3	23.09
sed fac totus adsis!: AVG. quant. anim. 47 → 8.17	22.08
sed falsum esse arbitror.: CIC. Tusc. 1,82	18.17
sed finis sit.: CIC. Mil. 105	28.16
sed haec alias (pluribus)!: SEN. nat. 2,8,1 (CIC. div. 2,7)	9.29
sed haec hactenus.: CIC. fin. 4,13; fam. 9,24,1	19.07
sed haec mea culpa est.: CIC. Brut. 133	23.20
sed haec nihil sane ad rem.: CIC. fin. 2,82	9.26

sed haec quidem hactenus.: CIC. off. 1,91	19.09
sed haec videbimus.: CIC. Att. 10,4,11	9.34
sed heus tu, diem meum scis esse III Nonas Ianuarias; aderis igitur.: CIC. Att. 13,42,2	26.44
sed hoc minus ad rem.: CIC. div. 1,66	9.27
sed hodie satis, ut puto, scripsimus.: AVG. soliloq. 1,23,6	17.34
sed iam (ad) instituta pergamus!: CIC. off. 2,8 → 10.19	9.02
sed iam ad id, unde digressi sumus, revertamur!: CIC. Brut. 300	9.15
sed iam ad propositum revertamur!: CIC. off. 3,39	9.20
sed iam ad reliqua pergamus!: CIC. part. 32; off. 1,161	10.17
sed iam dictum satis est.: LIV. 38,49,13	19.27
sed iam finem faciam.: PLIN. epist. 2,5,13	28.13
sed iam hora decimam tangit.: FRONTO epist. ad M. Caes. 1,3,11	28.03
sed in longum exeo; est praeterea materia, quae ducere diem possit.: SEN. epist. 58,37	19.39
sed nolo esse longus.: CIC. nat. 1,101	9.12
sed nunc quid faciendum censes?: TER. Eun. 720	8.21
sed nunc quidem valetudini tribuamus aliquid; cras autem agamus haec.: CIC. Tusc. 1,119	21.12
sed nunc quidem, quoniam est id temporis, surgendum censeo et requiescendum.: CIC. de orat. 2,367	28.20
sed perge ad cetera! – pergam equidem.: CIC. leg. 2,69	10.12
sed perge, ut coeperas!: CIC. leg. 3,1 → 10.11	14.06
sed perge, ut instituisti!: ≈ CIC. rep. 2,22 → 10.09	14.05
sed quid moramur? aggredienda est via.: AVG. soliloq. 1,15,5	7.29
sed quid opus est plura?: CIC. Cato 3	19.13
sed quid sit, scire cupio.: CIC. fam. 7,11,2 (<i>was los ist</i>)	11.05
sed quid video?: CIC. de orat. 3,102	18.01
sed quis ostium hic pultavit?: TER. Ad. 637	3.05
sed redeamus rursus ad Ciceronem.: ≈ CIC. Brut. 291	19.41
sed repetamus opus!: OV. ars 3,747	20.24
sed satis de hoc.: NEP. Alc. 11,6	19.29
sed satis verborum est.: PLAVT. Capt. 125	19.24
sed tamen ista ipsa me varietas sermonum opinionumque delectat.: CIC. Att. 2,15,1	19.43
sed tempus est iam hinc abire nos.: ≈ CIC. Tusc. 1,99	28.07
sed tu id videbis.: CIC. Att. 2,16,4	9.35
sed ubi Petrus est?: ≈ TER. Eun. 1050	4.01
sed ubinamst Marcus? – vivit, valet. – venitne? – venit.: ≈ PLAVT. Bacch. 246 s.	4.04
sed veniamus ad propositum!: CIC. Brut. 52; off. 2,35	9.01
sero advenimus.: PLAVT. Am. 666	3.23
sero post tempus venis.: PLAVT. Capt. 870	3.22
severitate adhuc nihil profecisti.: SEN. clem. 1,9,6	28.10
si esses homo, sineres nunc abire nos.: ≈ TER. Ad. 107 s.	28.08
si possim, velim.: PLAVT. Cist. 116; Stich. 486	12.08
si sapies, tacebis.: PLAVT. Rud. 1391	6.16
sic certe est.: CATVLL. 62,8	24.62
sic est.: TER. Eun. 573; CIC. rep. 1,60; AVG. soliloq. 1,20,6	24.55
sic Latine loqueris, ut Romae natus videaris.: ≈ NEP. Att. 4,1	27.16
sic res est.: TER. Andr. 588	24.67
sic se res habet: te tua, me delectant mea.: CIC. Tusc. 5,63	24.69
silete et tacete atque animum advertite!: ≈ PLAVT. Poen. 3	8.08
sine cura sis!: APVL. met. 2,23,4	12.52
sit iam huius loci finis.: CIC. off. 3,115	19.31
sit tibi laeta dies hodie, venerande magister!: Carm. Centulensia 22,41	26.47
sit tibi vita, salus sit sine fine, vale!: ALCVIN. carm. 45,86	26.58
sit tibi vita, salus, sint et felicia cuncta!: THEODULF. carm. 33,1,5	26.59
somnia ne cures!: PS.CATO 2,31	2.11
somno reffectus sum.: CVRT. 5,4,23	2.06
somnum capere non potui.: ≈ CIC. Tusc. 4,44	2.12

somnum hercle ego hac nocte oculis non vidi meis.: TER. Haut. 491	2.13
somnus refectioni necessarius est.: SEN. dial. 9,17,6	2.14
sorori salutem dic!: ≈ CIC. fam. 14,1,6	29.24
spatium ad recreandos animos interponamus.: ≈ CAES. civ. 3,74,3	21.17
spem bonam fac habeas!: ≈ CIC. ad Q. fr. 1,2,16	12.38
spem retine!: PS.CATO 2,25	12.37
studemus annales ex Latino in Theodiscum sermonem vertere.: ≈ LIV. 25,39,12	14.08
subveni!: PLAVT. Rud. 867	22.17
subvenite mihi misero!: SALL. Iug. 14,25	22.18
succurre!: PETRON. 105,7; HIST. Apoll. 12	22.21
succurrite!: OV. fast. 6,443; trist. 1,5,35; HOR. ars 459	22.22
sufficienti somno recreata sum.: ≈ APVL. met. 5,1,1	2.07
sume in manus librum Ciceronis!: ≈ SEN. epist. 39,2; CIC. Tusc. 2,8; PLIN. epist. 8,9,1	13.02
summa laude dignum.: ≈ CIC. rep. 3,7	25.43
summas, domine, gratias ago.: PLIN. epist. 10,56,1 → 18.32	22.25
summe haec omnia mihi videntur esse laudanda.: CIC. div. in Caec. 57	25.46
surge; ne nugare!: PLAVT. Most. 1105	16.06
surgedum huc igitur!: PLAVT. Most. 1102	16.03
tace sodes!: TER. Haut. 580; PLAVT. Rud. 1399	6.13
tace, obsecro, tace!: AVG. soliloq. 1,26,1	22.13
tacen annon?: TER. Haut. 580; PLAVT. Rud. 1399 (= tacesne)	6.15
tacitus citius audies.: TER. Eun. 571	6.12
tantummodo incepto opus est, cetera res expediet.: SALL. Catil. 20,10	7.14
tardiloquum esse te iubeo.: SEN. epist. 40,14	9.10
tardus es.: TER. Haut. 776	17.06
te rogo, ut errorem emendare digneris.: ≈ PLIN. epist. 10,43,4	18.38
teneo.: TER. Andr. 86; 729	15.22
tenesne?: TER. Haut. 778	15.11
tibi gratulor, mihi gaudeo.: CIC. fam. 6,15	26.54
tibi maximas gratias ago.: CIC. Att. 3,8,4 → 22.23-22.28	18.32
tibi nunc summas habeo gratias.: ≈ PLAVT. Trin. 659	22.33
tintinnabulum tinnit.: PLAVT. Trin. 1004	1.06
tolle / sume / prende cretam!: BORNEMANN	17.04
tolle linteum (spongiam) et deterge ista!: BORNEMANN	18.20
tota erras via.: TER. Eun. 245	18.10
tota tibi mente gratulor.: ≈ OV. trist. 1,9,53 s.	26.55
tu abi domum!: ≈ TER. Andr. 978	29.33
tu ergo quid dicis?: VVLG. Io. 8,5	11.15
tu fac venias!: CIC. Att. 4,4a,2	22.11
tu incipe quaerere!: AVG. soliloq. 2,27,7	11.04
tu istuc dixti bene Latine, parum plane.: CIC. fin. 2,10	27.14
tu nescis?: TER. Andr. 764	14.26
tu pro tua prudentia, quid optimum factu sit, videbis.: CIC. fam. 10,34,1	25.54
tu quid dicis?: CIC. Att. 13,45,3	11.14
tu, et quid opus sit et quid sit, videbis.: CIC. ad Q. fr. 1,4,5	9.36
tu, quid faciendum sit, videbis.: CIC. Att. 16,13a,1	25.53
tua quod nihil refert, ne cures!: PLAVT. Stich. 320	11.41
tua res agitur.: PLAVT. Rud. 1148; HOR. epist. 1,18,84	11.43
uberius ista, quaeso!: CIC. Tusc. 1,16	9.11
ubi est acumen tuum?: CIC. Tusc. 1,12 → 25.68	18.19
ubi est spongia deletilis?: ≈ VARRO Men. 305	18.30
ubi gentium sumus?: CIC. Catil. 1,9	25.71
ubi illa prudentia tua?: SEN. epist. 107,1 → 18.19	25.68
ubi in dispiciendis rebus subtilitas?: SEN. epist. 105,1	25.69

ubi terrarum sumus?: CIC. Rab. Post. 37	25.70
ubinam est Bernardus?: ≈ TER. Haut. 430	4.05
unde haec tibi nota sunt?: CIC. Pis. 68	15.38
unde id scis?: TER. Andr. 511	13.05
unde incipiam?: CIC. Verr. II 4,3	7.26
unde is?: TER. Eun. 305	3.17
unde scis? – nescio.: AVG. soliloq. 2,1,2	13.07
unde venis?: HOR. sat. 1,9,62; VVLG. Iob 1,7	3.16
unus abest.: VERG. Aen. 1,584	3.03
ut a communibus initium faciam: ver aperire se coepit.: SEN. epist. 67,1	7.27
ut bene sit tibi et longo vivas tempore.: VVLG. Dt. 22,7	26.34
ut bene sit tibi.: TER. Phorm. 151	26.33
ut longo vivas tempore et bene sit tibi in terra.: VVLG. Dt. 5,16	26.35
ut vales? – non male.: PLAVT. Most. 718; Trin. 48; TER. Haut. 406 → 1.29	3.15
ut vales? – ut queo. – quid agitur? – vivitur.: PLAVT. Pers. 17 → 3.15	1.29
ut vales?: PLAVT. Epid. 9	1.28
uti oratione perpetua malo quam interrogare aut interrogari.: CIC. fin. 1,29	7.32
utinam hactenus!: SVET. Dom. 16,2	19.12
utinam istuc verbum ex animo ac vere diceres!: TER. Eun. 175	20.05
utinam quidem (sc. ita sit)!: TER. Ad. 518	24.65
vae miserae mihi!: TER. Ad. 327; Andr. 743	12.15
vae misero mihi!: PLAVT. Merc. 759; Mil. 1433; TER. Andr. 302	12.14
vale, domine!: FRONTO epist. ad M. Caes. 5,71	29.12
vale, mi iucundissime magister!: FRONTO epist. ad M. Caes. 4,8,2; 5,70	29.16
vale, mi magister!: FRONTO epist. ad Verum 1,11,2	29.13
vale, mi optime et honestissime magister!: FRONTO epist. ad M. Caes. 4,13,4	29.15
vale, mi optime magister!: FRONTO epist. ad M. Caes. 5,64; 5,68	29.14
valebis in crastinum.: ERASM. op. omn. I/3 p. 129,118	29.05
valet!: PLAVT. Asin. 745	29.07
valetudinem tuam cura diligenter! vale!: CIC. fam. 14,11	29.22
valetudinem tuam fac ut cures! vale!: CIC. fam. 14,24	29.23
vehementer erras.: SEN. epist. 3,2	18.09
velim ignoscas huic festinationi meae.: CIC. fam. 5,12,1	30.21
veni ante classem!: BORNEMANN	16.18
veni ergo mecum!: PHAEDR. 3,7,15	29.39
veni huc!: PLAVT. Am. 286	16.11
venia sit dicto!: PLIN. epist. 5,6,46	23.17
veniam peto.: ≈ CIC. or. 230; CAES. Gall. 7,15,6; GELL. 11,8,4	23.11
veniamus aliquando ad clausulam!: CIC. Phil. 13,47	19.04
verbum non amplius addam.: HOR. sat. 1,1,121	19.33
verecundiam serva!: PS.CATO monost. 12 (<i>Bleib anständig!</i>)	6.26
Vergilium legito!: PS.CATO 2 prol. 2	13.26
verissime mihi videris dicere, neque hic opus est diutius immorari.: AVG. quant. anim. 16	24.30
verum dicis.: AVG. mag. 1,2; 10,2; 14,2; quant. anim. 45; 57; soliloq. 2,12,3	24.27
verum fortasse dicis.: AVG. soliloq. 2,27,7 (<i>Vielleicht hast du Recht.</i>)	24.28
verum mihi videris dicere.: AVG. quant. anim. 8	24.29
vide, ne istud amplius facias! nunc tibi ignosco.: SEN. dial. 5,36,4	23.25
vide, satisne ea commode dici possint Latine!: ≈ CIC. ac. 1,14	27.13
videamus cetera!: CIC. Mur. 18	10.16
video difficile esse consilium.: CIC. Att. 11,15,1	15.34
video et assentior.: AVG. mag. 13,2	24.12
video, quid sentias.: AVG. mag. 1,4	15.20
vitia (senectutis) diligentia compensanda sunt: CIC. Cato 35	18.29
vitia sua confiteri sanitatis indicium est.: SEN. epist. 53,8	18.27
vocabulane tibi sunt ignota?: BORNEMANN	14.23

voce est opus.: TER. Phorm. 985	8.06
vocem pracludit metus.: PHAEDR. 1,2,26	12.11
vos rogo, amici, ut vobis suaviter sit.: PETRON. 75,7	26.31
vos sedete!: PLAVT. Stich. 93 (<i>Bleibt sitzen! Behaltet Platz!</i>)	1.34
vos valete!: TER. Eun. 1094	29.08
vox 'unde' ('amicitiae', 'ridendi') mihi ignota est.: MENGE 9	14.25
vox faucibus haeret.: ≈ VERG. Aen. 2,774	12.10

Die alphabetische Datei wurde erneut durchgesehen und neu formatiert anlässlich der unter dem Titel „LITTERARVM VIS“ von der ACADEMIA VIVARIUM NOVUM (Rom) in Szeged und Budapest im Juli 2008 abgehaltenen Seminare zur *Latinitas viva*.

Die **Abkürzungen** entsprechen weitestgehend dem Thesaurus Linguae Latinae. Einige Redewendungen sind folgenden Handbüchern entnommen:

BORNEMANN = Eduard Bornemann: Lat. Unterrichtswerk, Ausg. A für grundständiges Latein. Teil 1 bes. von Walter GOETZE und Sydney SMITH. - Frankfurt a.M.: Hirschgraben, 4. Aufl. 1975; 120-123, Anhang: Material für Übungen im Lateinsprechen.

CAPELL. = Georg Capellanus: Sprechen Sie Lateinisch? Ausg. 1970 (mit Seitenangabe).

GEORGES = Kleines Handwörterbuch Deutsch-Lateinisch, Ausg. 1969.

Lat. viva = C. Eichenseer. Latinitas viva. Pars introductoria. Saraviponti – Saarbrücken 1981 (mit Seitenangabe).

MENGE = Hermann Menges Repetitorium der lat.Syntax und Stilistik, Ausg. von A. Thierfelder 1965 (mit Paragraphenangabe).

≈ Dieses Zeichen zeigt an, dass die originale Redewendung hier leicht abgeändert wurde.

→ Dieses Zeichen verweist auf andere sprachlich oder inhaltlich ähnliche Redewendungen in dieser Sammlung.

Canticum Latinum (canticum concatenatum = *Kanon nach der Melodie von „The cock is dead“*)

Mecum cantate canticum! /

Mecum cantate canticum! /

Cantant pueri puellaeque cantant. /

Cantant pueri puellaeque cantant. /

Canto, cantas, cantat nōvum canticum hōc.

(Textum Latinum finxit Andreas Fritsch Berolinensis, cf. Cursus B I, Bamberg 2004, p. 25.)

De condicione linguae Latinae hodierna

Quamvis multi eam laudent,

pauci eā loqui audent.

Nos hanc linguam usurpare

nemo poterit vetare.

Quod tot saecula fecere,

nobis licet adhibere.

Lingua, cum sit in honore,

viva tantum fit in ore. (A.F.)

Name dieser Datei: Fritsch, Materialien zum Lateinsprechen im Lateinunterricht (1990. 2018).

© Andreas Fritsch, Berlin (1990/2018)